

خبرنامه الکترونیکی انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

شماره ۲۵

پاییز ۱۳۹۹

مدیر مسئول:

دکتر مصطفی معین

سر دبیر:

دکتر مریم مالمیر

همکاران این شماره (به ترتیب حروف الفبا):

محبوبه آطاهریان

محمد خان احمدی

لیلا مظفری

گوهر نصرتی

تهیه و تنظیم: کمیته انتشارات و ارتباطات انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

کوتاه نوشت زندگینامه علمی - پژوهشی اعضای هیات مدیره انجمن

دکتر ناصر الدین علی تقویان

استادیار پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

و

عضو علی البدل هیئت مدیره انجمن ایرانی اخلاق در

علوم و فناوری

دکتر ناصر الدین علی تقویان متولد ۱۳۵۲، استادیار پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی و مشاور مدیرکل دفتر سیاستگذاری و برنامه ریزی فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. دکتر ناصر الدین علی تقویان مدارج خود را در دوره کارشناسی در رشته فلسفه از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، دوره کارشناسی ارشد را در رشته فلسفه از پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و درجه دکتری فلسفه آموزش و پرورش را از دانشگاه خوارزمی دریافت کرد.

سوابق و مسئولیت‌های اجرایی

از ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۸، کار پاره‌وقت در انتشارات قصیده‌سرا به عنوان ویراستار، ارزیاب و مترجم متون حوزه علوم انسانی. از ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۰، خدمت نظام وظیفه عمومی. از ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۲، کار تمام‌وقت در انتشارات قصیده‌سرا به عنوان ویراستار، ارزیاب و مترجم متون حوزه علوم انسانی.

از ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۶، کار در معاونت فرهنگی-اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان کارشناس. از ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۸، کار به عنوان مترجم آزاد. از ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۰، کار در آموزشگاه زبان‌های خارجی گلدیس تبریز به عنوان مدیر اجرایی و قائم‌مقام مدیرعامل. از ۱۳۹۲ تا اکنون، مشاور مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم. از ۱۳۹۲ تا اکنون، عضویت در هیئت علمی پژوهشی پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی. دبیر تخصصی فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی (۱۳۹۶). دبیر تخصصی فصلنامه علمی پژوهشی تحقیقات فرهنگی ایران (۱۳۹۶).

پیشینه پژوهشی

الف) طرح‌ها و همایش‌ها

۱۳۸۳، «اسلامی شدن دانشگاه در ایران»، مجری طرح پژوهشی برای معاونت فرهنگی-اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ۱۳۸۴، «نگاهی به وضعیت مطالعات میان‌رشته‌ای در دانشگاه‌های برجسته جهان»، مجری طرح پژوهشی برای معاونت فرهنگی-اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۶، همکاری در اجرای چندین طرح پژوهشی در حوزه آموزش عالی برای معاونت فرهنگی-اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ۱۳۸۹، همکاری در اجرای طرح «تدوین الگوی خودارزیابی آموزشی بر اساس مدل مدیریت کیفیت EFQM»، برای آموزشگاه زبان‌های خارجی گلدیس تبریز. ۱۳۹۳، دبیر همایش «نقش اخلاقی و تربیتی استاد»، طرح مشترک معاونت فرهنگی وزارت علوم و دانشگاه خوارزمی، اردیبهشت ۱۳۹۳. ۱۳۹۴، طرح پژوهشی «سیاست‌ها و برنامه‌های ناظر بر آموزش عالی بین‌المللی در کشورهای شمال شرق ایران»، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

✚ مقاله «رویکرد اجتماعی و فرهنگی در حوزه آموزش زبان»، فصلنامه علمی پژوهشی تحقیقات فرهنگی، تابستان ۱۳۹۴.

✚ کرسی‌های آزاداندیشی: موانع، چالش‌ها و راهکارها؛ پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۳.

✚ مقاله «تبارشناسی نسبت دانشگاه و سیاست»: در *دانشگاه: تأملات نظری و تجربه ایرانی*؛ به کوشش رضا ماحوزی؛ پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی؛ ۱۳۹۵.

✚ مقاله «آینده سرمایه اجتماعی دانشگاهیان»؛ در *دانشگاه: تأملات نظری و تجربه ایرانی*؛ به کوشش رضا ماحوزی؛ پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی؛ ۱۳۹۵.

✚ مقاله «هویت: میراثی از گذشته یا انتخابی برای آینده»؛ فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، تابستان ۱۳۹۶.

✚ مقاله «سیاست‌ها و برنامه‌های ناظر بر آموزش عالی بین‌المللی در کشورهای شمال شرق ایران» در کتاب *بین‌المللی شدن آموزش عالی در آسیا*، به کوشش رضا ماحوزی، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۵.

✚ مقاله «سرکشی تحمل‌ناپذیر نمادها»، در کتاب مجموعه جستارهایی درباره پلاسکو، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۵.

✚ مقاله «دانشگاه در جهان‌دوره مجازیت»، در کتاب «پرسش از دانشگاه ایرانی»، به کوشش جبار رحمانی، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۶.

✚ مقاله «هابرماس و دانشگاه»، در کتاب «فلسفه دانشگاه»، به کوشش رضا ماحوزی، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۷.

✚ مقاله «فره‌یختگی، دانشگاه و تولید و مصرف فرهنگ»، به کوشش رضا صمیم، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۷.

✚ مقاله «نقد رویکرد حاکم بر بخش آموزش زبان در برنامه درسی ملی»، فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، شماره ۴۹، تابستان ۱۳۹۷.

✚ گزارش سیاستی «امنیت دختران دانشجو»، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۶.

✚ ۱۳۹۵، طرح پژوهشی «احساس امنیت در تجربه‌ی زنانه از زندگی دانشگاهی»، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

✚ ۱۳۹۶، طرح پژوهشی «نقش جنسیت در ساختار کنش دانشگاهی»، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

✚ ۱۳۹۷، طرح پژوهشی «اقتصاد سیاسی جنسیت و تاریخ آموزش عالی نوین در ایران»، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی (در دست اجرا).

✚ ۱۳۹۷، همکاری در طرح پژوهشی «ارائه پیشنهادات کالبدی فضاهای آموزش عالی با تأکید بر عوامل اجتماعی و فرهنگی؛ نمونه موردی، پنج دانشگاه منتخب ایران»، موسسه پژوهشی معماری شیستان.

ب) کتب و مقالات

✚ ترجمه کتاب «فلسفه به روایت سینما»، نوشته کریستوفر فالزن، انتشارات قصیده‌سرا، تهران، ۱۳۸۶.

✚ ترجمه کتاب «درباره فیلم، ملاحظات فلسفی درباره چپستی سینما»، استیفن میولهاال، انتشارات قصیده‌سرا، تهران، ۱۳۸۶.

✚ ترجمه کتاب «مفاهیم کلیدی در نظریه فرهنگی»، نوشته اندرو ادگار و پیت سرجویک، انتشارات پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۸۸.

✚ ترجمه کتاب «شناخت‌شناسی، مفاهیم کلیدی در فلسفه»، نوشته کریستوفر نوریس، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۸۹.

✚ نگارش کتاب «هابرماس، زبان و کنش هم‌رسانشی»؛ انتشارات قصیده‌سرا، ۱۳۹۷.

✚ ترجمه کتاب «فلسفه به‌مثابه سیاست فرهنگی»؛ نوشته ریچارد رورتی، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۶.

✚ مقاله «فهم انتقادی، پیش‌شرط روش‌شناختی مطالعات میان‌رشته‌ای»، فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات میان‌رشته‌ای، ۱۳۹۰.

✚ مقاله «کاربردشناسی تجربی و کسری هنجارمندی»، فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات میان‌رشته‌ای، ۱۳۹۳.

مصوبات هیات مدیره انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

۵. به روز رسانی سایت
۶. پیگیری سند شورا و وزارت خانه
۷. تشکیل ۶۲ جلسه هیات مدیره (۱۸۹۸ ساعت)
۸. بازبینی و اصلاحات آیین نامه های داخلی
۹. پیگیری رفع مشکلات مالی انجمن ها و تسهیل امور مالیاتی اونها
۱۰. افزایش تعداد اعضا (۱۴۰ انجمن)
۱۱. گزارش بازرس انجمن درباره بحث مالیات انجمن ها و پیگیری معافیت مالی انجمن ها بود.

✚ بسته های جلب کمکهای مردمی انجمن
نامه مناسبی با توضیح اهداف انجمن و خدماتی که انجمن میتواند انجام دهد توسط دکتر معین در بسته ها قرار گیرد به اضافه مجموعه سخنرانیها و نشریات انجمن که جعبه پر شود.

✚ کارگروه امور دانشجویی
جامعه هدف عمدتاً دانشجویان و فعالیتهای آنها می باشند.
پیشنهاد شد در دانشگاه ها کانونهایی با موضوع اخلاق شکل بگیرد.
پیشنهاد دیگر این بود که یک همایش اخلاق برای اعضای علمی دانشجویی برگزار شود.

✚ سخنرانی های عمامه دوم سال انجمن :
لیست سخنرانی های پیشنهادی: ۱- تاریخ اخلاق دانشگاهی و چالش های کنونی آن مخصوصاً در دوره کرونا ۲- ارزیابی قانون پیشگیری تقلب علمی؛ محدودیتها و دلیل اجرا نشدن آن ۳- بررسی موارد عملی و مطالعات موردی سوء رفتارهای اخلاقی ۴- اخلاق عمومی پس از کرونا در جامعه ۵- چگونگی ارتقا اخلاق آموزش و پژوهش ۶- نسبت اخلاق و استقلال دانشگاه ها ۷- نسبت اخلاق و آزادی های علمی در دانشگاه ها ۸- اخلاق و عدالت براساس و پایه شاخص های بین المللی- سخنران پیشنهادی دکتر سیدعلی محمودی. (موارد ۱، ۲، ۷، ۸ در اولویت قرار گرفت)

در مورد مسائل آموزش عالی و کرونا آقای دکتر میلی منفرد لیست اساتیدی که در این حوزه فعالیت و پژوهش های جدیدی دارند را در اختیار کمیته اجتماعات قرار خواهند داد.

اعضای هیات مدیره انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری در فصل پاییز سال جاری ۳ جلسه به ترتیب در تاریخ های ۱۴ مهر ماه، ۱۲ آبان ماه و ۱۰ آذر ماه، تشکیل دادند که در ادامه خلاصه ای از دستور جلسات و مصوبات هر جلسه ارایه می شود:

جلسه مهر ماه ۱۳۹۹

دستور جلسه:

۱. پیگیری قرارداد طرح اخلاق دانشگاهی با وزارت علوم و دانشگاه شهید بهشتی
۲. گزارش مجمع شورای انجمنهای علمی ایران- دکتر مالمیر
۳. بسته های جلب کمکهای مردمی انجمن
۴. کارگروه امور دانشجویی
۵. سخنرانی های عمامه دوم سال انجمن
۶. گزارش کار کمیته ها و امور جاری

صورت جلسه:

✚ پیگیری قرارداد طرح اخلاق دانشگاهی با وزارت علوم و دانشگاه شهید بهشتی
قرارداد با وزارت علوم طی پیگیری نهایی: طرح مورد بحث های کارشناسی قرار گرفته و قرار است آقای دکتر شریفی با دکتر غفاری معاون فرهنگی وزارت جلسهی درباره این موضوع داشته باشند و نتیجه نهایی را آقای دکتر شریفی بصورت تلفنی به آقای دکتر شامخی اطلاع خواهد داد.
طرح پیشنهادی به دانشگاه شهید بهشتی: نامه طرح پیشنهادی به دانشگاه ارسال شد و مورد تایید دانشگاه قرار گرفت و قرار شد پریپوزال پیشنهادی برایشان ارسال گردد و کار شروع شود.

✚ گزارش مجمع شورای انجمنهای علمی ایران- دکتر مالمیر
گزارش مجمع سال ۹۸ ارائه شد و مهم ترین مطالب ارائه شده:

۱. برگزاری مجمع عمومی در تاریخ ۲۵ تیرماه
۲. برگزاری همایش راهبردهای توسعه با محوریت آموزش عالی
۳. تجلیل از فرهیختگان بالای ۷۰ سال
۴. تفاهم نامه با دانشگاه علامه طباطبایی برای استفاده از ساختمان

مقرر شد عناوین و سخنرانان در جلسه کمیته اجتماعات بررسی و نهایی شوند و سپس در اختیار هیأت مدیره قرار گیرد.

✚ گزارش کار کمیته ها و امور جاری:

۱. عضویت: در خصوص عضویت خانم دکتر غضنفری پذیرفته شد و عضویت آقای عظیمی رد شد.
۲. مقرر شد یک گروه سه نفره متشکل آقای دکتر معین، خانیک و آقای منصوری جهت تدوین یک بیانیه جدید در خصوص شرایط حال حاضر جامعه تشکیل شود.
۳. پیشنهاد شد در هر جلسه زمانی را برای اخبار به عنوان موضوع خارج از دستور داشته باشیم

جلسه آبان ماه ۱۳۹۹

دستور جلسه:

۱. پیگیری قرارداد طرح اخلاق دانشگاهی با وزارت علوم و دانشگاه شهید بهشتی
۲. دعوت از آقای دکتر غفاری (معاون فرهنگی وزارت علوم)
۳. برنامه سخنرانی های نیم سال دوم ۹۹
۴. مطالب سایر کارگروه ها
۵. امور جاری
۶. اخبار

مصوبات جلسه:

- ✚ پیگیری قرارداد طرح اخلاق دانشگاهی با وزارت علوم و دانشگاه شهید بهشتی
- قرارداد با وزارت علوم طی پیگیری نهایی: پیگیری اعتبار طرح انجام شده و در دست کارشناس طرح است و قرار شد دکتر شامخی پیگیری نمایند. طرح پیشنهادی به دانشگاه شهید بهشتی: پیش نویس قرارداد و طرح به همراه نامه به دانشگاه ارسال گردید. آقای دکتر نصیری گفتند پیگیری و اقدام لازم را انجام می دهند.

✚ برنامه سخنرانی های نیم سال دوم ۹۹:

عناوین سخنرانی ها تایید شد درباره سخنرانان، پیشنهادهای زیر اعلام گردید:

۱. اخلاق و استقلال دانشگاهی و آزادی علمی/ اخلاق و استقلال دانشگاهی و آزادی آکادمیک: دکتر رضا منصوری و دکتر مقصود فراستخواه

۲. تاریخ اخلاق دانشگاهی در جهان و ایران و چالشهای آن در روزگار ما: آقایان دکتر مردی ها- دکتر منصوری- دکتر فراستخواه- ذاکر صالحی

۳. سوء رفتارهای اخلاقی در دانشگاه ها (تقلب و قانون پیشگیری و مبارزه با تقلب): دکتر اسلامی پناه- دکتر روشن- دکتر سیمایی

۴. نقش دانشگاه های پیشرفته در مدیریت کرونا؛ مطالعات موردی در ۳ دانشگاه معتبر جهان: دکتر پارساپور- دکتر فتوحی/ دکتر ملک زاده

✚ امور جاری:

پرداخت حق عضویت اتحادیه انجمن های علمی فناوری، نوآوری و تجاری سازی و شرکت در همایش شهر هوشمند:

به دلیل آنکه انجمن در هیچ از فعالیتهای آن مجموعه همکاری نداشته از شرکت در همایش شهر هوشمند صرف نظر میشود و برای همکاری های بیشتر نامه ای به آن مجموعه زده شود.

✚ اخبار:

کرونا:

این موضوع باید به صورت مداوم رصد شود. در حال حاضر موضوعی که بیشتر دیده میشود خشونت علیه کادر درمان است و نقش رسانه ها در این دوران بسیار موثر خواهد بود. عنوانی برای سخنرانی های بعد نیز میتواند باشد "خشونت و ارتباط آن با پاندمی مانند کرونا" شورای عالی عتف:

باتوجه به اینکه طی طرحی بخش مهمی از اختیارات شورای عتف از وزارت علوم به معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری واگذار میشود و این موضوع به لحاظ جایگاه وزارت علوم تحقیقات و فناوری مهم است قرار شد جلسه فوق العاده انجمن به منظور بحث و بررسی در این مورد با حضور اعضای هیأت مدیره و آقایان دکتر منادی (رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات)، دکتر رحیمی (معاون پژوهشی وزارت علوم)، دکتر اسلامی پناه (معاون حقوقی وزارت علوم)، دکتر فرجی دانا، دکتر توفیقی، دکتر سمنانیان با موضوع ارتقای شورای عتف در تاریخ ۲۶ آبان ساعت ۱۸ بصورت مجازی برگزار میشود.

✚ جلسه با آقای دکتر غفاری (معاون فرهنگی وزارت علوم):

باتوجه به پیشنهاد تشکیل کانون یا انجمنهای اخلاق دانشجویی در دانشگاه ها از آقای دکتر غفاری برای حضور در جلسه انجمن و بحث و اتخاذ تصمیم دعوت شد:

نظرات و پیشنهادات:

۱. پیشنهاد شد کانون های اخلاق دانشجویی و یا انجمن های دانشجویی اخلاق در علوم و فناوری در دانشگاه ها تشکیل شود و

نکات دیگر: در مذاکره آقای دکتر نصیری و آقای دکتر منادی صندوق حمایت از پایان نامه های تحصیلات تکمیلی به طرح اضافه شد. در ملاقات تعدادی از روسای دانشگاه های بزرگ با رئیس سازمان برنامه پذیرفتند برای سال آینده بودجه هزینه ای ۴۰٪ و بودجه سرمایه ای بیشتر افزایش یابد. در مصوبه مجلس شورای عتف حذف نمیشود.

✚ گزارش طرح تشکیل انجمن دانشجویی اخلاق در دانشگاه ها (دکتر خانیکی)

پیرو صحبت با آقای غفاری؛ باتوجه به تعطیلی چندوقت نتوانستند این موضوع را پیگیری کنند مقرر شد یک جلسه با حضور آقایان دکتر غفاری- دکتر خانیکی- دکتر عسگری (مدیرکل امور فرهنگی)- دکتر رحیم زاده- منصوری و دکتر وحید شالچی در چند روز آینده تشکیل میشود.

✚ گزارش کمیته علمی، پژوهشی، آموزشی (دکتر خانیکی):
۱. با دورد و ادای احترام به روح مرحوم آقای دکتر فیرحی که قرار بود بود عضو کمیته باشد در حال حاضر اعضای کمیته ۷ نفرند: دکتر نجفقلی حبیبی؛ دکتر جعفر میلی منفرد؛ دکتر احسان شمسی گوشتی؛ دکتر محمدمهدی مجاهدی؛ دکتر فاطمه راکعی؛ خانم شهیندخت مولاوردی؛ آقای اردشیر منصوری؛

۲. دو جلسه با حضور اعضای کمیته به صورت مجازی برگزار شد و با همکاری آقای منصوری جمع بندی صحبتها انجام و آیین نامه داخلی کمیته علمی، پژوهشی و آموزشی و برنامه آن تهیه شد(به پیوست صورت جلسه). در کل هفت برنامه پیش بینی شده است که میتوان از آنها برگزاری دو نشست داخلی برای سال جاری و سه نشست تخصصی برای سال آینده معرفی نمود همچنین برگزاری مدرسه تابستانه اخلاق در علوم و فناوری یکی دیگر از برنامه ها می باشد. این کمیته شامل سه زیر کمیته با عناوین: ۱- امور مطالعات(پژوهش و تولید) ۲- امور آموزش(همایش، کارگاه، حلقه، کانون ها) ۳- امور اجرایی (هماهنگی ها، مالی) می باشد.

۳. کمیته علمی، پژوهشی، آموزشی میتواند با برنامه آموزش اخلاق دانشگاهی و اخلاق دانشجویی همکاری داشته باشد
۴. شیوه نامه کمیته در جلسه ارائه شد و به تصویب هیات مدیره رسید.
۵. توصیه شد که رصد تحولات اخلاق در سطح دانشگاه ها و در سطح بین الملل انجام شود و در خصوص بخش بین الملل خانم دکتر نوری زاده اعلام همکاری کردند و قرار شد یک جلسه با دکتر خانیکی در این مورد داشته باشند.

برای همین منظور نامه و با بخشنامه ای از معاونت فرهنگی وزارت علوم به دانشگاه ها ارسال شود.

۲. قبل از ارسال بخشنامه ویناری بر مبنای امکان سنجی این موضوع با همکاری موسسه مطالعات فرهنگی وزارت علوم انجام شود.
۳. این طرح با مصاحبه و نشست اطلاع رسانی شود.
۴. دکتر نصیری گفتند دانشگاه شهید بهشتی میتواند اولین دانشگاه در اجرای این طرح باشد و اعلام آمادگی کردند.

در انتها مقرر شد دکتر غفاری ابتدا یک جلسه ای با اعضای خود داشته باشند سپس بعد مشخص شدن پذیرش طرح با نمایندگان انجمن که آقایان دکتر خانیکی و منصوری جلسه های داشته باشند و برنامه عملیاتی آغاز شود

جلسه آذر ماه ۱۳۹۹

دستور جلسه:

۱. پیگیری قرارداد طرح اخلاق دانشگاهی با وزارت علوم و دانشگاه شهید بهشتی
۲. گزارش در خصوص شورای عتف
۳. گزارش طرح تشکیل انجمن دانشجویی اخلاق در دانشگاه ها
۴. گزارش کمیته علمی، پژوهشی، آموزشی
۵. مطالب سایر کارگروه ها
۶. امور جاری
۷. اخبار

مصوبات جلسه:

✚ پیگیری قرارداد طرح اخلاق دانشگاهی با وزارت علوم و دانشگاه شهید بهشتی
طرح پیشنهادی به دانشگاه شهید بهشتی: قرارداد با تایید ریاست دانشگاه رسیده و بعد اعمال اصلاحات در معاونت پژوهشی، پیش نویس به بخش حقوقی دانشگاه ارجاع شده و تا هفته آینده قرارداد این طرح بسته میشود مقرر شد آقای دکتر شامخی شخصا موضوع قرارداد را پیگیری کنند.
قرارداد با وزارت علوم طی پیگیری نهایی: باتوجه به پیگیری های انجام شده مقرر شد ابتدا قرارداد طرح اخلاق در دانشگاه شهید بهشتی بسته شود و بعد پیشرفت کار با معاونت فرهنگی وزارت علوم این موضوع پیش برود.

✚ گزارش در خصوص شورای عتف
طبق آخرین صحبتها قرار شده است کمیته ای تشکیل شود که ریاست آن رئیس جمهور، قائم مقام وزیر علوم و معاون اجرایی آن معاونت فناوری ریاست جمهوری باشد.

سخنرانی های انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری در فصل پاییز

در مقدمه به سخنی که از رسول اکرم (ص) اشاره کنم : انما بعثت لاتمم مکارم الاخلاق. حالا دوستانی که بحث طلبگی می کنند می گن که این انما حصره دیگر یعنی فقط هدف از بعثت اینه که مکارم اخلاق در تکمیل شود. من اوابندا مصادیق امکارم اخلاق را بیان میکنم سپس در داخل دانشگاه عنوان میکنم چگونه در آموزش دانشگاه این مصادیق استفاده میشود؟ برای مکارم اخلاق ده مصداق گفتند من فقط فهرست وار می گویم، ۱- یقین ، ۲- قناعت، ۳- صبر، ۴- شکر، ۵- خویشتر داری، ۶- حسن خلقه، ۷- سخاوت، ۸- غیرت، ۹- شجاعت و ۱۰- مرات. اینها مصادیقی است که برای مکارم اخلاق گفته شده است. اما اگر این مصادیق را در آموزش دانشگاهی بیابوریم، یا حالا به مفهوم عمومی، آموزش، چگونه میشوند؟ من چند نمونه را سعی می کنم ذکر کنم. این مسائل را میتوان به اساتید ارتباط دهیم. یعنی اساتید اخلاق آموزشی بخواهند مراعات کنند باید چه چیزهایی را مراعات کنند؟ دانشجویها بخواهند اخلاق آموزشی را مراعات کنند چیا را باید مراعات کنند؟ و یک مفهوم هم اینه که من می خوام ویروس سیستم دانشگاه یا سیستم آموزشی دانشگاه اگر بخواهد اخلاق دانشگاهی را مراعات کند باید چکار کند؟ مصادیق مکارم اخلاق یا اخلاق در آموزش دانشگاه از دیدگاه اساتید به نظرم چندمورد هست. یکی تسلط علمی و توانایی و مهارت در تدریس است. حالا معادل همان یقین بگوئیم، استاد اگر متخلق به اخلاق آموزشی باشد از او انتظار میرود که مطالبی که درس میدهد مسلط باشد، توانایی و مهارت کافی در تدریس داشته باشد و واقعاً برای دانشجو مطلب ارائه کند که مفید واقع شود. پس یک میشود این تسلط. محیط آموزشی یک محیط پر چالشی است و وقتی میتواند آموزش به طور موفقیت آمیز ارائه شود که به نظرم اساتید سعه صبر داشته باشند، در برخورد با دانشجویها و همکاران صبر و بردباری داشته باشند. این هم یکی دیگر از مصادیق است. بحث بعدی که ما در سیستم آموزشی زیاد با آن در واقع درگیر هستیم عدالت و انصاف در ارزیابی دروس و فعالیتهای دانشجویان هست. اساتید عملکرد آموزشی دانشجو را در قالب نمره ای که به درسشان می دهند و یا از نمره یا ارزیابی که از پایان نامه و رساله آنها دارند قضاوت می کنند. انتظار میرود که اینجا انصاف و عدالت را مراعات کنند اگر دانشجویی موفق بوده باید نمره خوب بگیرد و اگر دانشجویی خدایی نکرده نتوانسته انتظارات استاندارد را برآورده کند نمره خوبی نمیگیرد. اگر این عمل نشود خب میتوان گفت استاد این انصاف را مراعات نکرده است (منظور حسن خلق است). حتی میگویند: "درس معلم ار بود زمزمه محبتی جمعه به مکتب آورد طفل گریز پای را" یعنی حسن

میزگرد مهر ماه با عنوان :

" آثار مستقیم و غیرمستقیم کرانا در اخلاق دانشگاهی و راهکارهای دانشگاه ها برای مقابله با آن "

سخنرانان:

دکتر علی اکبر افضلیان

دکتر بابک شکری

میزگرد مهر ماه انجمن ایرانی اخلاق در علوم فناوری در سال ۱۳۹۹ با سخنرانی اساتید گرامی آقایان دکتر علی اکبر افضلیان و دکتر بابک شکری برگزار شد. گزیده ای از نشست در ادامه ارایه شده است:

دکتر افضلیان:

موضوع مورد بحث امروز چند محور دارد: یکی اخلاق دانشگاهی، تاثیر کرانا بر این موارد اخلاقی در دانشگاه و راه کارهای مقابله با آن. من مطالبی را در ارتباط با آموزش ارائه میدهم با تاکید بر آموزش بیشتر و آقای دکتر شکری حالا با مسائل مربوط به پژوهش و فناوری مبحث را تکمیل میکنند.

به سوالات دانشجویها پاسخ بدهد امتحان خیلی خوب و روان بگیره و استاندارد بگیرد، بله این محدودیتهای کووید ۱۹ باعث شد که شاید در این زمینه محدودیت ایجاد شود یعنی اساتید نتوانند آن شکلی که می خواستند درسهایشان را ارائه کنند. یعنی به یک نحوی در تعهد شغلی اساتید خلل وارد شده است. یک شاخص دیگر که در مورد اساتید من بیان کردم، عدالت و انصاف در ارزیابی کار دانشجویها بود، این غیر حضوری شدن دوره های دانشگاه، کلاس ها حتی دفاع های دانشجویها یک مقدار این را هم تحت تاثیر قرار داد. یعنی استادان شاید نتوانستند به طور کاملا منصفانه و عادلانه امتحان بگیرند و نمره دهند و در واقع کارهای دانشجویها را ارزیابی کنند، از جمله پایان نامه ها. به نظر میرسد تا یک حدی محدودیت ایجاد شد. اما در سمت دانشجویها این ویروس باعث چه محدودیتهایی شد؟ من دو نمونه بیان می کنم اگر چه میتوان بیشتر هم فهرست کرد؛ پابندی به تحصیل و تداوم درس خواندن و کامیتمنت دانشجویها به تحصیل، یک ارزش اخلاقی که از دانشجویها انتظار میرود این است که در دانشگاه درس میخوانند، درست و حسابی درس بخواند، این باعث شد که یک مقدار به نظرم پابندی شل شود. دانشجویها دیگر در محیط دانشگاه حضور ندارند آن تعاملاتی که را برای تحصیل بود متأسفانه دیگر ندارند. نظارت استاد در کارشان دیگر به آن شکل مطلوب وجود ندارد و شاید یک مقدار ممارست دانشجویها در امر تحصیل، که یک ویژگی اخلاقی دانشجویهاست، به نظرم کمرنگ شده است. شاخص اخلاقی دیگر در سمت دانشجویها صداقت در رفتار است. در امتحان، تمرین، پایان نامه. یک مقدار به نظر این ویروس توانست تاثیر بگذارد و شاید اینگونه برداشت شود که میزان عدم صداقت دانشجویها در رفتار آموزشی شاید افزایش پیدا کرده است. یک مثال بزنم اتفاقا مربوط به دیروز است. یک امتحانی دیروز توسط یکی از اساتید گرفتند در آن از ۴۸ تا دانشجویها در مربوط به فصل اول درس بود هم بوده از این ۴۸ تا دانشجو، برداشت این بود که ۸ نفر تقلب نکرده بودند. ۴۰ نفرشان به شکلی در این امتحان با هم همفکری کرده بودند. این اتفاقی بود که اگر حضوری بود، شاید به این میزان نبود. راهکارها چی هستند؟ یکی راهکارهای مقابله با اثرات سوء همه گیری برای اخلاق دانشگاهی است. من بیشتر در بحث دانشجویها میروم، مثلا جلوگیری از تقلب با کمک مراقب. ما وقتی امتحانات حضوری بود مراقب حضوری داشتیم. حالا که غیر حضوری است باید مراقب غیر حضوری داشته باشیم. کلی نرم افزار در حال حاضر در بازار هم وجود دارد که میتوان جلو دانشجو فیلمش را می گیرد. اگر را کامپیوترش یک برنامه دیگر run کند متوجه می شویم. یک pdf بالا بیاورد شروع به خواندن کند متوجه میشویم. یک راه این است، اما من نکته دیگر ای میخوام بگویم این است که واقعا بیایم ریشه یابی کنیم و ببینیم که چرا اینطوری میشود؟ چرا وقتی مراقب از سر دانشجو میروند دانشجو تمایلش به تقلب بیشتر میشود و ریشه

خلق اساتید یک شاخص است و انتظار اخلاقی خیلی مهمی باشد. یک مصداق دیگر اخلاق آموزشی از منظر اساتید، تعهد شغلی است به عنوان عضو هیات علمی و این که مسئولیت های آموزشی خود را به خوبی و در حد استاندارد انجام بدهد یعنی در حد استاندارد درس دهد در حد استاندارد امتحان بگیرد. ایفای این تعهد شغلی به نظرم یک مصداق اخلاق آموزشی می شود. و حالا آخرین مصداق که می خواهم بگویم صداقت است. اما شاخص اخلاقی از نظر دانشجویان هم چند مورد است: یک احترام به دیگران، از دانشجو واقعا انتظار میرود که در محیط آموزشی به همکلاسی، اساتید و همچنین باید به کارکنان احترام بگذارد و یک محیطی توأم با احترام متقابل پدید بیاید. مصداق دوم که من در دانشگاه به آن صداقت در رفتار می گویم، که حالا عدم تقلب را اینجا میتوان مطرح کرد. واقعا از دانشجویها انتظار میروند که صادقانه درس بخوانند، صادقانه تمرین انجام بدهند صادقانه پایان نامه انجام بدهند صادقانه نتایجی که به دست می آورد را ارائه کنند که در مفهوم سرقت علمی و چیز می گنجد. در امتحانات، تمرین، پایان نامه تقلب نکنند. این هم مصادیق اخلاق از دید دانشجویها است. یک موضوع هم به نظرم ذکرش اینجا خوب است این موضوع میباشد که هم مصداق اخلاق در سیستم آموزش دانشگاه است و مجموعه مقررات منصفانه آموزشی است. ما نمیتوانیم مقرراتی داشته باشیم که در واقع قابل اعمال نباشد یا احیانا غیر منصفانه باشد. تضمین اینکه مجموعه منصفانه است و کارکرد روانی دارد به نظرم مربوط الزامات اخلاق سیستم آموزشی است. در اینجا یک مقدمه را گفتم. اما می خواهم حالا در قسمت بعد بگویم تاثیر کرونا بر این شاخص های اخلاقی چه بود؟ و ما در مقابلش باید چکار کنیم؟ آیا همه گیری ویروس کووید ۱۹ برای معیارهای اخلاق آموزشی در دانشگاه ها تاثیر داشته؟ اگر تاثیر داشته تاثیرش مثبت بوده یا تاثیرش منفی بوده است؟ این را به نظرم باید یک موشکافی کنیم. همین که بگویم تاثیر منفی داشته و حالا ما برای مقابله با این تاثیر منفی باید چکار کنیم، بحث کامل نیست. یک نکته ای را که من می خوام اشاره کنم اینه که همیشه شرایط اضطراری باعث تعطیل شدن معیارهای اخلاقی نمیشه بعضی وقتا شرایط اضطراری مثل این همه گیری کرانا یا اتفاقات فورس ماژور دیگر میتونه مقوم معیارهای اخلاقی باشد از جمله همدردی احساس مشترک و در واقع آنها را تقویت کند. اما اگر بخوایم بگردیم دنبال اینکه ببینیم این شرایط همه گیری ویروس کووید ۱۹ چه محدودیتهایی را اعمال کرد؟ من این محدودیتها را دوباره دسته بندی می کنم. یکی از منظر اعضای هیات علمی، یکی از منظر دانشجویها. حالا به منظر سیستم آموزش دانشگاه فعلا کاری ندارم. در سمت اعضای هیات علمی، این کووید ۱۹ باعث شد که کدوم شاخص های اخلاقی اساتید خوب قابل پیاده سازی نباشد؟ مثلا من می توانم بگویم این تعهد شغلی است. یعنی اگر بگویم وظیفه استاد این است که یک درس را تمام و کامل ارائه کند به طور کامل

جدول ۱: اسناد اصلی راهنمایی اخلاقی
سازمان بهداشت جهانی. (۲۰۱۶) راهنما برای مدیریت مسائل اخلاقی در شیوع بیماری های عفونی.
شورای اخلاق زیستی نوفیلد. (۲۰۲۰) تحقیق در موارد اضطراری بهداشت جهانی: مباحث اخلاقی.
چه چیزی تحقیقات بالینی را در کشورهای در حال توسعه اخلاقی می کند؟

جدول ۲: استانداردهای اخلاقی که تحقیقات باید در این زمینه رعایت کنند	
ارزش اجتماعی	اعتبار علمی
نسبت خطر و سود مناسب	شراکت مشارکتی
بررسی مستقل	مشارکت عادلانه و داوطلبانه
احترام اخلاقی برابر برای شرکت کنندگان و جوامع تحت تأثیر	

در تمام موارد، از جمله موارد اضطراری، تعهد ما حفظ استانداردهای اخلاقی پذیرفته شده بین المللی است. با این حال، این استانداردهای اخلاقی جهانی ممکن است با شرایط و زمینه های خاص سازگار باشند.

✚ استانداردهای اخلاقی و کاربرد آنها در تحقیقات در شرایط اضطراری

۱. تحقیق باید تنها در صورتی انجام شود که مانع تلاش های واکنش اضطراری نشود.

به اشتراک گذاری سریع اطلاعات تولید شده در طول تحقیق - با توجه به الزامات اخلاقی مانند حفظ محرمانه بودن و حفظ حریم خصوصی اطلاعات شخصی - با افرادی که در تلاش برای پاسخگویی شرکت می کنند نیز می تواند به ایجاد تعادل موثر و سودمند متقابل بین تحقیق و پاسخ کمک کند.

۲. مشارکت های تحقیقاتی مشترک در شرایط اضطراری چگونه باید باشد؟

تحقیقات باید هم در اولویت های بین المللی و هم در اولویت های محلی باشد و بنابراین مشارکت های بین المللی مشترک بسیار مهم هستند. ضروری است که جوامع و محققان از زمینه های محلی در تمامی مراحل تحقیق، در صورت امکان، درگیر شوند

۳. چگونه جوامع باید در تلاش های تحقیقاتی درگیر شوند؟

تحقیق در طول یک وضعیت اضطراری نیازمند مشارکت عادلانه و معنادار جامعه و تصمیم گیری جامع است. مهم ترین سطح درگیری مربوط به مشارکتی است که در آن از ذینفعان محلی نه تنها مشاوره گرفته می شود

ای تر عمل کنیم. به این ترتیب که بگوییم این ویروس باعث شد ما یک نقطه ضعفی که قبلاً هم می دیدیم حالا خیلی مشخصتر ببینیم و باید به فکر چاره باشیم. اینکه نرم افزار بذاریم از راه دور مراقب باشد دانشجو تقلب نکند به نظرم این چاره کار نیست. چاره کار یک مقدار عمیق تر است و ما که کار آموزش و تربیتی می کنیم، باید در این زمینه به فکر کشورمان باشیم. تربیت اجتماعی باید در کشور رخ بدهد که زمینه تقلب را کم بکند. الان شما کشور های دیگر که می بینید واقعا اینقدری که ما در کشورمان تقلب وجود دارد، نیست. ، دانشجویهای از کشورهای مختلف برای تحصیل به کشورهای توسعه یافته می روند. وقتی نگاه می کنید می بینید که دانشجویهای بومی آن کشور در انجام پروژه هایشان، در امتحاناتشان در تمرین هایشان صادق ترند و خودشان انجام میدهند. کسای در همان کلاس و کشور، دانشجویهایی می بینید که تقلب میکنند که از کشورهای جهان سومند، چرا تربیت جهان سومی منجر به این شده به که افرادی بار بیایند که راه موفقیت را به صورت شورتکات و از طریق تقلب تامین میشود. تا زمانی این طوری باشد ما واقعا مشکلمان سر جاش هست. این تقلب در بحث امتحانات و عدم رعایت معیارهای اخلاقی در آموزش تو دانشگاه تمام نمیشود وقتی این فارغ التحصیل میشود در جامعه مسئولیت به عهده میگیرد و کار می کند و همین وضعی که الان در کشورمان می بینید خواهد ماند. شما اگر جامعه را ببیند به عنوان مثال این همه ناهنجاری ها اختلاسها اینها به نوعی تقلب در کار است. ولی خب منشأ آن همان تقلب هایی هست که در دانشگاه می شد. به هر حال من فکر می کنم باید این در واقع خطاری که ما می گیریم یا توجهی که میگیریم از این تاثیر ویروس روی معیارهای اخلاقی در دانشگاه این باشد که حواسمان بیشتر جمع شود. شاید ما بزرگی مشکل را خوب نمی دیدیم و باید فکر چاره باشیم، چاره اش باید این باشد که سیستم آموزشی و سیستم تربیتمان را از ابتدا اصلاح کنیم کما اینکه در خیلی از کشورها اصلاح شده است و. من فکر کنم درسی که بتوانید بگیرید این است، در ابعاد مختلف از خانواده گرفته تا جامعه و در مراکز آموزشی از مقاطع پایین تا بالا باید به آن توجه شود.

دکتر بابک شکری:

انجام تحقیقات، اخلاق پژوهش و اخلاق پژوهشهای زیستی در شرایط اضطراری

✚ استانداردهای اصول اخلاقی برای تحقیق در شرایط اضطراری

استانداردهای کلیدی اخلاقی جهانی: در مواقع اضطراری باید توسط محققان، نهادهای بازبینی کننده، سرمایه گذاران، ناشران و تولیدکنندگان رعایت شود (جدول ۱).

همچنین فضایی را فراهم می کند تا در آن بتوان پروژه ها و روش های تحقیقاتی جدید را در نظر گرفت.

با توجه به اقدامات محدودکننده ای که به دلیل همه گیری COVID-19 انجام شده است، روش های سنتی انجام تحقیقات نیاز به اصلاح دارند. هدف / این بحث: گزینه های انجام تحقیقات کیفی، کمی یا ترکیبی با استفاده از رویکردهای آنلاین یا راه دور را تعیین و در میان بیماری همه گیر COVID-19، فرصت های جدید مرتبط با تحقیق را برای محققان شناسایی کند.

✚ اخلاق و صداقت در تحقیق

اکنون تجزیه و تحلیل داده ها به انتقال داده های دیجیتال بین محققانی که نمی توانند به داده های فیزیکی دسترسی داشته باشند، نیاز دارد. همچنین در نظر گرفتن سواد دیجیتالی شرکت کنندگان بالقوه تحقیق از نظر ارائه رضایت آگاهانه بسیار مهم است. تغییر به سمت جمع آوری داده از راه دور ممکن است نیاز به ارزیابی درک و توانایی شرکت کنندگان در استفاده از دستگاه ها یا برنامه های کاربردی فناوری داشته باشد.

✚ تطبیق تحقیقات فعلی: روشهای نوآورانه تحقیق در دوران COVID-19

روشهای جمع آوری اطلاعات آنلاین در حال برجسته شدن هستند. روشهای جمع آوری داده از راه دور می تواند برخی از هزینه ها و چالش های لجستیکی روش های رو در رو جمع آوری اطلاعات را کاهش دهد و برای برخی از شرکت کنندگان مانند افرادی که دارای مشکلات حرکتی هستند نیز در دسترس تر باشد. تغییر از رویکردهای جمع آوری داده های چهره به چهره به از راه دور، ملاحظات دقیقی را در استفاده از اصول سخت قضاوت در مورد کیفیت تحقیق شامل: انعطاف پذیری، کفایت، اصالت، قابلیت اطمینان را می طلبد.

✚ فرصت ها برای تحقیقات جدید در دوران COVID-19

با افزایش استفاده از ابزارهای از راه دور برای انجام تحقیقات فرصت های بیشتری را برای همکاری ها و مشارکت های تحقیقاتی بین المللی ایجاد می شود.

پیامدهای مثبت و محدودیت های بالقوه استفاده از رویکردهای از راه دور و فرصت های جدید مرتبط با تحقیق برای محققان پیامدهای مثبتی را نشان می دهد. این موارد شامل افزایش همکاری تحقیقاتی بین المللی است. بسیاری از روش های از راه دور جمع آوری داده ها نیاز به دسترسی و ظرفیت استفاده از ابزارهای دیجیتال یا اینترنت دارند. این بیماری همه گیر پیامدهای بهداشتی، شغلی و مالی

بلکه در فرایندهای تصمیم گیری با توجه به طراحی، اجرا و ارزیابی تحقیقات نیز، شرکت می کنند.

۴. چه چیزی نیاز به بررسی اخلاق مستقل دارد و چگونه باید این بررسی در موارد اضطراری رخ دهد؟

در موارد اضطراری ممکن است ظرفیت جوامع محلی یا کشورها برای ارائه بررسی اخلاقی مستقل کاهش یابد یا وجود نداشته باشد. برای تسهیل بررسی اصول اخلاقی سریع در وضعیت های اورژانسی، پروتکل های پیشرفته عمومی، الگوها، و سایر ابزارها برای مرور اخلاقی تحقیق را می توان بکار برد.

✚ استانداردهای اخلاقی و کاربرد آنها در تحقیقات در شرایط اضطراری بهداشت عمومی

۵. آیا می توان روشهای تحقیق را در موارد اضطراری تطبیق داد؟ تمام تحقیقات انجام شده در طول یک بحران بهداشت عمومی باید دارای اعتبار علمی و ارزش اجتماعی باشد.

۶. چگونه باید شرکت کنندگان در تحقیق برای استخدام در موارد اضطراری انتخاب شوند؟

باید به گونه ای انتخاب شوند که خطر را به حداقل برسانند، از جمعیت های آسیب پذیر محافظت و اعتبار علمی تحقیق را به خطر نیندازد.

۷. شرایط موافقت آگاهانه در موارد اضطراری چیست؟ رضایت آگاهانه فردی یک نیاز اخلاقی اساسی برای تحقیق است.

۸. تا چه اندازه باید داده ها و نمونه های تحقیق در موارد اضطراری به اشتراک گذاشته شود؟

شرکت کنندگان و ذینفعان باید در مورد جمع آوری، ذخیره سازی، استفاده در آینده، بانکداری زیستی و صادرات مواد بیولوژیکی انسان کاملاً مطلع شوند. محققانی که اطلاعاتی را تولید می کنند وظیفه اخلاقی دارند که به محض کنترل کیفیت آنها را برای انتشار به اشتراک بگذارند.

۹. چگونه باید مزایای تحقیق در موارد اضطراری تقسیم شود؟ باید در اسرع وقت در دسترس جمعیت های محلی قرار گیرند.

✚ انجام تحقیقات در عصر COVID-19

ملاحظات کلی هنگام طراحی تحقیقات در طی همه گیری باید در ذهن داشته باشید:

اخلاق و صحت تحقیق، طراحی تحقیق، روش های جمع آوری داده ها، فرصت های تحقیق، پیامدها و محدودیت ها

به دلیل همه گیری COVID-19 بسیاری از پروژه های تحقیقاتی مختل شده، یا رها شده اند. این امر به دلیل غیرممکن بودن بسیاری از روشهای سنتی جمع آوری داده در طی فاصله فیزیکی است، این وضعیت بی سابقه

دارد و در نتیجه می تواند بر مشارکت افراد در فعالیت های تحقیقاتی تأثیر بگذارد.

موضوعات اصلی تحقیق

سوالات زیر برای تحقیق به طور کلی و در زمینه های چالش برانگیز مانند همه گیری COVID19 مهم است:

۱. چه کسی دستور کار تحقیق را تعیین می کند؟
۲. آیا تحقیق در سطح محلی طراحی و تعریف شده است و اولویت ها چگونه تعیین می شوند؟
۳. دیدگاه های محلی چگونه با برنامه ریزی جهانی برنامه سازگار می شوند و چگونه تحقیقات در اکوسیستم های دانش محلی تعبیه شده اند؟
۴. تحقیق چگونه طراحی می شود؟
۵. مشارکتهای عادلانه
۶. متعادل سازی چابکی و ایمنی:
۷. حساسیت فرهنگی:
۸. حریم خصوصی و رضایت آگاهانه:
۹. پیامدهای اخلاقی داده ها و روش نوآورانه:
۱۰. کاربرد رویه های اخلاقی: عدم توازن قدرت می تواند زمینه ساز اعمال رویه های اخلاقی باشد. در چنین مواردی، اندازه گیری اخلاق در تحقیق باید از طریق یادگیری و آگاهی بخشی توسعه و تقویت شود.
۱۱. چه کسی صاحب دانش است؟
۱۲. با جمع آوری داده ها چه کاری انجام می شود؟
۱۳. تأثیر تحقیق چیست؟ محققان وظیفه مراقبت، به ویژه در شرایط آسیب زا را دارند و باید مراقب تجربیات شرکت کنندگان در تحقیق و همچنین محققان باشند.

اخلاق در پژوهش در پاسخ به اپیدمی بین المللی

حتی در وضع اضطراری مربوط به بیماری های عفونی یا سایر موقعیت های بحرانی، مبانی و ارزشهایی که راهنماهای بین المللی و ملی اخلاقی دربردارند باید حفظ شوند.

بیشتر مسائل اخلاقی مربوط به پژوهش در موقعیتهای اضطراری منحصر به موارد اضطراری نیستند. بلکه به این مسائل پیشتر نیز در راهنماهای کلی اصول اخلاق حاکم بر پژوهشهایی که موضوع آنها انسان است در سطح ملی و بین المللی پرداخته شده است. این مسائل پرسشهایی از قبیل رضایت آگاهانه، سنجش ریسک-مزایا، محرمانگی، مشارکت جامعه و غیره را دربرمی گیرند. مسائل اخلاقی در موارد اضطراری با سایر موقعیتها از چندین جهت متفاوتند:

- موقعیتهای اضطراری درک خطرات، مزایا و اعتماد را تحت الشعاع قرار می دهند
 - در موقعیتهای اضطراری، نیاز مبرمی به توجه به ارزش های اخلاقی سازمانی، مانند پاسخگویی و شفافیت وجود دارد.
 - در موقعیتهای اضطراری، تولید به موقع دانش موضوع حائز اهمیتی است. در این موقعیتهای فرایندهای عادی مورد استفاده جهت تضمین اعتبار علمی و اخلاقی چنین اقداماتی، ممکن است برای پاسخ نشان دادن به موقعیت مربوطه سرعت کافی نداشته باشند؛ برای مثال، ممکن است وقت کافی برای فرایندهای استاندارد بررسی اخلاقی، که در بسیاری از کشورها می توانند ماهها به طول بیانجامد، وجود نداشته باشد.
- هدف نهایی باید این باشد که بیشتر فعالیتهای در شرایط اضطراری، چه رسماً ماهیتی پژوهشی داشته باشند و چه نه، مشروط به شکلی از نظارت اخلاقی باشند.
- برای نیل به این هدف، آنچه حیاتی است
- ۱- افزایش کارایی فرایند بررسی اخلاقی
 - ۲- برقراری سازوکارها و رویه های مناسب و انعطاف پذیر در رابطه با نظارت اخلاقی محدود به نظام های سنتی کمیته اخلاق نباشد.
 - ۳- رویکرد بررسی "سریع تر از معمول" نیز باید اتخاذ شود. اما مصلحت نباید چنین ایجاب کند که مبانی اخلاقی به ناچار حذف یا کم شوند. برای بهبود بررسی سریع تر از معمول پژوهش های اضطراری،
 - ۳-۱- برقراری تعادل بین ارتباطات حضوری و الکترونیکی توسط اعضای کمیته اخلاق؛
 - ۳-۲ استفاده از منابع پروتکل های مطالعاتی مربوط به پیش از وضع اضطراری یا بخش هایی از آنها، که برای پیش غربالگری می توانند به کمیته اخلاق ارائه شوند؛
 - ۳-۳ ایجاد کمیته های اخلاق خاص پژوهش های اضطراری، شاید در سطح ملی یا منطقه ای
 - ۳-۴ به خصوص در مورد همکاری های پژوهشی بین المللی، لازم است بستری در جهت هماهنگی رویه ها و اصطلاحاتی که بر رویه های نظارت تأثیر دارند ایجاد شود.

اقدامات برای کاهش اثرات مخرب کووید ۱۹ در انجام تحقیقات

شکاف دیجیتالی و شکاف اطلاعاتی

اصطلاح Infodemic یا اپیدمی اطلاعات و یا اطلاعات زدگی وقتی به کار می‌رود که مقدار زیادی اطلاعات در مورد مسئله‌ای نشر می‌یابد اما نه تنها حل مشکل را آسان و میسر نمی‌کند بلکه بر مشکلات می‌افزاید.

HOW TO SPOT FAKE NEWS

واگیری در کلی‌ترین حالت، اشاعه یک موجودیت یا نفوذ آن بین اشخاص یک جامعه از طریق تماس مستقیم یا غیرمستقیم است.

فرایند واگیری ممکن است ایستا یا پویا باشد. در حالت ایستا تعداد مبتلایان در طی زمان کاهش یا افزایش نمی‌یابد و بیماری ثابت است، اما در حالت پویا تعداد مبتلایان ممکن است افزایش یابد. این مباحث گفته شده، در مورد واگیری اطلاعات هم صدق می‌کند. هنگامی که تعداد زیادی از اعضای یک جامعه با یک مفهوم علمی آلوده شوند، در این حالت می‌توان گفت که واگیری اطلاعات رخ داده است.

همانگونه که یک بیماری واگیردار به سرعت شیوع می‌یابد و انسانهای زیادی را مبتلا می‌کند، اندیشه‌ها هم می‌توانند اینگونه باشند و افراد زیادی را مبتلا کنند.

اطلاع‌رسانی در مورد این بیماری و راه‌های مقابله و پیشگیری از آن به شدت اهمیت دارد. در شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها اخبار زیادی در اینباره وجود دارد، اما متأسفانه بسیاری از این خبرها نادرست است و باعث تنش و ایجاد ترس بیشتر می‌شود.

لازم است در شرایط بحرانی اینچنینی اطلاعات صحیح را انتقال دهیم و با واگیری درست اطلاعات، واگیری در این بیماری را کاهش دهیم.

همزمان با مجازی شدن دانشگاه‌ها و کالج‌ها در سراسر کشور، محققان در تلاشند تا از شرکت‌کنندگان انسانی و موضوعات حیوانات، بورس تحصیلی و شغل خود محافظت کنند.

برای کاهش اثرات مخرب این دوران:

۱. آماده کار از راه دور شوید،
۲. تحقیق و تحلیل خودو جمع‌آوری اطلاعات را اصلاح کنید: آنلاین برگزار شوند. اگر به جمع‌آوری و ذخیره‌سازی داده از راه دور روی می‌آورید، پرداختن به سواد دیجیتال یکی دیگر از نگرانی‌ها است.
۳. از افراد شرکت‌کننده و موضوعات و نمونه‌های حیوانی خود در تحقیقات محافظت کنید،
۴. مهارت‌افزایی کارکنان و کار گروهی
۵. ارتباط خود را با تیم خود حفظ کنید: ارتباط مکرر برای نه تنها ادامه تحقیقات بلکه برای محافظت از سلامت روان تیم شما نیز کلیدی است.
۶. از همکاران ارشد حمایت کنید: دانشجویان، کارآموزان و محققانی که تازه کار خود را شروع کرده‌اند در حال حاضر بیشترین آسیب‌پذیری را دارند. به عنوان هیئت علمی، هر کاری که می‌توانید انجام دهید تا اطمینان حاصل کنید که آنها می‌توانند به پیشرفت خود در جهت رسیدن به اهداف خود ادامه دهند
۷. نسبت به اوضاع خوش‌بین باشید
۸. دسترسی به اطلاعات صحیح، موثق و اخلاقی: باید در کمترین زمان، بهترین و بیشترین اطلاعات را در اختیار گرفت. در این برهه، بسیاری از رسانه‌ها اخبار جعلی منتشر می‌کنند و در اینجا نقش پالایش و مدیریت اطلاعات و در اختیار قرار دادن آن‌ها به مخاطبان بسیار مهم است.
۹. آشنایی با مهارت‌های سواد اطلاعاتی: با توجه به روند شتابناک دانش، دانشجویان نیازمند مهارت‌های سواد اطلاعاتی هستند تا قادر به دسترسی، درک، و بهره‌گیری بهینه از دانش روز رشته خود باشند.

واگیری اطلاعات و ارتباط آن با اخلاق

می‌توان اوج و افول اطلاعات و اندیشه را در طی زمان بررسی کرد. بحث واگیری اطلاعات از این لحاظ مورد توجه است که همانطور که یک بیماری می‌تواند جسم انسان را مورد آزار و اذیت قرار دهد، اطلاعات غلط هم می‌تواند ذهن افراد را مشوش کند؛

وضعیت عدم نظارت عینی اساتید و ناظران پژوهشی بر عملکرد پژوهشگران غیرحرفه‌ای ایجاد کرده است.

- ۱. برخی از عوامل افزایش تخلفات پژوهشی در دوران کرونا اثر تنهاتر شدن دانشجویان، در تعریف پایان‌نامه‌ها و رساله‌های خودشان
- ۲. دانشجویان مهارت‌آموزی پژوهشی حضوری را تجربه نمی‌کنند
- ۳. تحت فشار آینده علمی

تدابیری برای رفع ضعف قانونی و کوشش برای بهبود وضعیت اخلاق پژوهش در عصر کرونا

- ۱. در قانون تخلفات، گردآوری داده‌ها در کنار تایپ و ترجمه قرار گرفته است، در حالیکه این دو نباید در کنار هم قرار گیرند چراکه نحوه گردآوری داده‌ها، خصوصاً در تحقیقات میدانی و آماری یک موضوع ماهوی به شمار می‌رود و در واقع خود مراکز غیرمجاز پایان‌نامه نویسی به راحتی می‌توانند از این تبصره در خود قانون مقابله با تقلب استفاده بکنند. متخلفان با قبول سفارش و انجام صفر تا صد پایان‌نامه نه تنها بخش تجمیع داده‌ها و بلکه تمامی پایان‌نامه را مصداق گردآوری داده‌ها تلقی می‌کنند و از چنگال عدالت کیفری می‌گریزند.

- ۲. ویراستاری پایان‌نامه یا هر نوع پژوهش دیگری هم باید معطوف به ویرایش زبانی شود؛ وگرنه ویرایش علمی یک امر ماهوی و در زمره تألیف و تصنیف به شمار می‌رود. این اطلاق عبارات واژه ویرایش که هر کار ویرایشی مجرمانه نیست، باعث شده است که ویرایش‌های علمی گسترده هم مجاز دانسته شود، در حالی که این‌ها تصرف ماهوی در اثر است.

- ۳. محدودسازی تکالیف پیشگیرانه نهادها و جرایم پژوهشی و تخلف از تکلیف به پیشگیری از تخلفات پژوهشی است که در تبصره ۷ ماده واحد قانون مذکور رخ داده است؛ این ماده واحده وظیفه نهادهای نظارتی پیش‌گیرنده را معطوف به پیشگیری از جرایم پژوهشی کرده است؛ جرایم تخلفات پژوهشی در این ماده واحده فراموش شده است.

- ۴. برخی از نهادهای حوزوی که تابع وزارت علوم هستند و حوزوی محض نیستند، بی‌دلیل از شمول این تبصره جا مانده‌اند و باید آن‌ها هم مکلف به اتخاذ این تدابیر باشند؛ به این ترتیب، حذف واژه دانشجو باید در تبصره اصلاح شود و طلاب حوزه و دیگر پژوهشگران هم مانند پژوهشگرانی که پژوهش‌های علمی آزاد را انجام می‌دهند را در بر بگیرد. متأسفانه سراسر این قانون متمرکز بر دانشجویان دانشگاه‌ها است و عنایتی به پژوهشگران حوزه و پژوهشگران دیگر ندارد.

چرا COVID-19 نیاز به رفع سرقت علمی را افزایش داده است؟
تحقیقات آکادمیک با استفاده از رسانه‌های اجتماعی و به ویژه محتوای فیس بوک وارد جریان اصلی عملیات دانشگاهی شده است و تحقیق رسانه‌های اجتماعی به عنوان شاخه‌ای از مطالعه در حق خود در حال ظهور است.

تغییر سریع به یادگیری از راه دور باعث افزایش سطح اضطراب در بسیاری از جنبه‌های زندگی ما شده است.

وقتی اتفاق نظر مشترکی درباره رفتار صحیح وجود نداشته باشد، افراد یا گروه‌ها می‌توانند قوانین اخلاقی خود را تدوین کنند به شرطی که با هنجارهای بزرگتر یک جامعه سازگار باشند.

دانشجویان ممکن است خریدار هنجارهایی که مدرسان پذیرفته‌اند، نباشند. این امر قرارداد اجتماعی مفروض حول یکپارچگی علمی و سرقت علمی را نقض می‌کند.

تغییر الگوی تخلفات پژوهشی با شیوع بیماری کرونا در بستر ضعف مقررات حافظ اخلاق پژوهش

- ۱. اشکالاتی در قانون پیشگیری و مقابله با تقلب و دستورالعمل نحوه بررسی تخلفات پژوهشی وجود دارد که در وضعیت پاندمی کرونا تشدید می‌شوند.

- ۲. با شیوع ویروس کرونا نظام آموزش عالی و پژوهش طعم کوچ اجباری را چشید آموزش‌های شناور را از ویرترین به متن آورد و گام بزرگی را به عصر اطلاعات برداشت.

- ۳. تدابیر قانونی برای سختی‌افزایی ارتکاب به تخلفات پژوهش در قبل از شیوع کرونا ناکافی بوده است و امروز با شیوع کرونا ناکافی‌تر به نظر می‌رسد.

- ۴. افزایش نقض اصالت پژوهش در پایان‌نامه نویسی: ۱) تشدید تنهایی پژوهشگران غیرحرفه‌ای، ۲) نیاز شدید به فراغت از تحصیل با توجه به ابهامات شغل‌یابی، ۳) آینده مبهم در عصر پساکرونا

- ۵. قانون پیشگیری و مبارزه با تقلب در تهیه آثار علمی مصوبه سال ۱۳۹۶ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه اجرایی آن مصوبه سال ۱۳۹۸ و همچنین دستورالعمل نحوه بررسی تخلفات پژوهشی و مصادیق تخلفات پژوهشی مصوب سال ۱۳۹۲ به نظر می‌رسد که نارسایی‌هایی دارد

- ۶. آموزش مجازی بعنوان راهکاری برای عدم توقف آموزش در دانشگاه، دانشجویان و دانش‌آموزان را با چالش‌های جدیدی از جمله اخلاقی پژوهش در عصر کرونا روبرو کرد.

- ۷. حذف تعاملات حضوری و نظارت‌های عینی، بستر مناسبی را برای تحقق اهداف مجرمانه و پیوستن به سهولت تخلفات پژوهشی در

همزمان با کرونا ما شاهد افزایش انواع روان‌پریشی‌ها و اختلالات روانی تقریباً در همه کشورها و بین لایه‌های متفاوت اجتماعی بوده ایم.

بعضی از واقعیت‌های مهم و برجسته اجتماعی در این بحران، در ایران:

۱. به یادمان آورد که یکی از لوازم اساسی حکومت‌داری اعتماد عمومی است، و ستون به پادارنده اعتماد عمومی، راستگویی و بیان حقیقت است و شفافیت. احترام به تبع اعتماد می‌آید. اما آشکار است هم اعتماد و هم احترام باید متقابل باشد. یک طرفه نمی‌شود، می‌شود هیچ طرفه! ۲. پس از مدتها که نشان داده شده بود ثروت از علم بهتر است، جامعه و فرهنگ تکانی خورد که نه، هنوز هم در مواقعی علم از ثروت بهتر است، یا حداقل از ثروت لازم‌تر است. چون مشاهده شد که ثروت و مکتب نتوانست جلو کرونا را بگیرد و آنرا درمان کند ولی علم تا آنجا که میدان پیدا کرد به مدد رسید.

۳. نشان داده شد که علیرغم ادعاها و حمایت‌های مادی و معنوی که از طرف ذینفعان و بهره‌برداران از به اصطلاح «سنت» می‌شود، در مواقع بحرانی آنچه که در عمل راهگشا است علم است و دستاوردهای علمی می‌بایست مورد توجه قرار گیرند نه بدلهای و ادعاهای خرافی. در این بحران کرونایی، پزشکی و دستاوردهای علمی طب و بهداشت اهمیت دارد، و نه سحر و ورد و جادو و جمل. و به یادمان انداخت که رسول مکرر اسلام که بنیاد اسلام از اوست، خود آنگاه که بیمار می‌شد به طبیب مراجعه می‌کرد و نه به جادوگر.

۴. در عین حال، هم به پزشکان و هم به سیاستمداران و سیاست‌گزاران نشان داده شد که صرف پزشکی، بدون تمهیدات و بستر سازی‌های اجتماعی، فکری و رفتاری نمی‌تواند به مبارزه با بیماری رود و پیروز برآید. قدم به قدم و مرحله به مرحله احتیاج به جامعه‌شناس، اقتصاددان، روانشناس، رفتارشناس، و صاحب ایده است تا مسیر اجتماعی، مدیریتی، فرهنگی، ذهنی، هنجاری را صاف و هموار کنند تا مرکب آنان به سنگلاخ نیفتد و تلاششان بی‌اثر نگردد. به دانش‌های آنها، تجارب آنها و پژوهش‌های آنان هم نیاز است.

۵. با وجود اقبال و استقبال عمومی به پزشکی برای مواجهه با این بیماری، سیاست‌زدگی که آفت حوزه‌ها و میدان‌های مختلف در دهه‌های اخیر بوده و هست، ایندفعه باری برای بخش بهداشت و درمان می‌شود و نمی‌گذارد از آغاز تا پایان آنگونه که تخصص و تجربه این علم اقتضا می‌کند نقش خود را ایفا کند و به تکالیف خود جامه عمل بپوشاند.

۶. در این بحران یک ضعف دیگر هم نمایان شد: نشان داده شد که چقدر آموزش‌های شهروندی‌مان ضعیف بوده و چقدر هنجارهای

نشست آبان ماه با عنوان:

"کرونا و نابرابری در تبعات: نگاهی اخلاقی"

سخنران: دکتر محمد توکل

نشست آبان ماه انجمن ایرانی اخلاق در علوم فناوری در سال ۱۳۹۹ با سخنرانی دکتر محمد توکل برگزار شد. دکتر محمد توکل، جامعه‌شناس برجسته کشور و استاد دانشگاه تهران، با نگاهی اخلاقی، موضوع کرونا و نابرابری در تبعات را مورد تحلیل قرار دادند که گزیده‌ای از نشست در ادامه ارائه شده است:

گزارش ۲۰۲۰ سازمان ملل در ماه اوت می‌گوید: یک میلیون و شصصد هزار نفر تا کنون تحت تأثیر کووید ۱۹ قرار گرفته‌اند.

سازمان ملل پیش‌بینی کرده است که حداقل ۲۴ میلیون کودک بخاطر کرونا ترک تحصیل می‌کنند.

همچنین:

تحقیقات در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که شکاف طبقاتی (ضرب جینی) تحت تأثیر کرونا افزایش یافته است.

باز تحقیقات نشان می‌دهد محرومیت‌های لایه‌های پایین جوامع بخصوص در استفاده از امکانات بهداشتی افزایش یافته است.

✚ از کرونا دهها عیش گفتیم، از خویش هم بگوئیم. چند نتیجه مثبت را برمی‌شمیریم:

یکی از مهم‌ترین پیامدهای مثبت کرونا تکانی است که به شیوه زندگی یا به اصطلاح Life Style، وارد آورد. سبک زندگی امروزی که قهقاریی مصرفی، فراغت-محور و کالایی و تن آسانه و گاه بی‌بند و بارانه بود. این شوک اجباری ناشی از کرونا، یک از خواب پراندن، یک بخود آمدن، و یک مرور نقادانه از آنچه انجام دادیم و می‌دهیم بود. این شیوه زندگی نه دلخواهانه و از سر فکر و تدبیر، بلکه از سر تکلیف و اجبار تا حدی دچار یک توقف شده است؛ ولی متأسفانه احتمالاً این توقف ماهیتی موقت دارد و یک توقف مستمر و همیشگی نیست.

✚ درس‌هایی که از بحران کرونا گرفتیم/ باید بگیریم:

۱. پذیرفتن اینکه آماده نبودیم برای بحرانی اینچنینی و اینکه برای این ناآمادگی هزینه زیادی پرداختیم، و اینکه لازم بود برای چنین بحرانی پیش‌بینی می‌کردیم، برنامه‌ریزی می‌کردیم، و آمادگی‌های اولیه کسب میکردیم. و اگر چنین کرده بودیم چقدر از حجم خسارت‌های جانی و مالی و هزینه‌های مادی و معنوی آن کاسته می‌شد.

۲. فهمیدیم که پرده‌پوشی، «مصلحت‌اندیشی»، «چراغ خاموش رفتن»، «راز داری»، ... هم مرحله تاریخی می‌شناسد و زماندار است، و حالا همیشه ی گذشته نیست، و اینکه در جامعه برخوردار از شبکه اجتماعی برخط و اینترنت، امکانات دیجیتال و تکنولوژیهای پیشرفته، ارتباطات و اطلاع‌رسانی که بطور رسمی و غیررسمی در دسترس است، نمی‌توان همانگونه رفتار کرد که ۱۰۰ سال پیش و هزار سال پیش می‌شد با مردم کرد.

۳. باز نشان داده شد که صراحت، صداقت، بیان حقیقت و شفافیت، عاقبت به خیرتر از ترک اینهاست با هر توجیهی ولو «خبرخواهانه» و از سر دلسوزی و مأل اندیشی، اینها از لوازم کسب و حفظ اعتماد عمومی است که نباید ترک بردارد.

۴. بصورت عینی دیدیم که هیچ قرار مستحکمی وجود ندارد که جامعه کما بیش تحت شرایط موجود (و گذشته نزدیک) استمرار یابد، و اینکه نمی‌شود با اندک تلاشی آن وضع موجود را حفظ کرد. و این یک تکان بود. و این تکان فقط در کشور ما اتفاق نیفتاد. شوکی بود که سرتاسر جهان از شرق تا غرب را لرزاند. از چین که بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده جهان است، تا آمریکا که بزرگترین قدرت اقتصادی و نظامی است، تا روسیه که پهناورترین کشور جهان است، تا اروپا که مرقه‌ترین بلوک دنیاست؛ تکان به مراتب قویتر از جنگ‌های جهانی و حادثه ۱۱ سپتامبر بود.

۵. لمس کردن این واقعیت که جوامع و کشورها جزیره‌هایی بریده و جدا نیستند و اینکه اکنون ما در یک جهان واحد بهم پیوسته زندگی

شهروندی‌مان ضعیف عمل کرده. بی‌شک سطح و درصد باسوادیمان بالا رفته (کما و کیفاً) ولی در کنار آموزش‌های رسمی‌مان یاد نگرفته‌ایم که از فردگرایی که عملاً و عمیقاً در شخصیت و فکر و فرهنگ‌مان استیلا پیدا کرده، فاصله بگیریم (حتی در مواقع ضرور). ترجیح کامیابی فردی بر خیر جمعی. بیان دیگر آن، ضعف سواد کاربردی شهروندی، در تمیز از سواد کلاسیک.

۷. ناکارایی عملی و عینی نهادها و سازمان‌ها و ساختارهای رسمی مواجهه با بحران‌های فراگیر ملی، و غیبت میدانی و ملموس راهکارهای از پیش اندیشیده شده برای مدیریت چالش‌های آن. مصداق آن «ستاد پیشگیری و مدیریت بحران در حوادث و سوانح طبیعی»، «ستاد پدافند غیر عامل»، «ستاد...» و نظایر آن است. ناکارایی و یا فقدان چنین سازوکارهایی در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و مدیریتی در طول بحران کرونا قابل مشاهده است.

۸. خودنمایی نابرابری اجتماعی- اقتصادی در بحبوحه بحران کرونا. این نابرابریها هم خود را در بهره‌برداری و دسترسی به خدمات بهداشتی- درمانی نشان داد و هم نشان داد که بر اثر شیوع کرونا این نابرابری ها در حال افزایش است یعنی، نابرابری‌ها هم عامل است و هم معلول. لایه نازک بالایی اجتماعی- اقتصادی جامعه، به عنوان یک قشر، آسیب آنچنانی ندیده ولی اکثریت مردم که زیر این لایه قرار داشتند، از لایه بالایی طبقه متوسط، تا اقشار کم درآمد و بی درآمد یا به اصطلاح محرومین و مستضعفین آسیب جدی و گاه نابودکننده را متحمل شده‌اند، از بیماری، از عدم دسترسی به خدمات درمانی و بهداشتی، از بیکاری، از قطع وسائل ارتباطی، و از خانه‌نشینی و زمین‌گیر شدن، از افزایش درگیریهای خانوادگی، و از تحمل تلفات. بیان دیگر این مسأله تنزل و تضعیف عدالت اجتماعی است.

۹. از عواقب در خانه ماندن یکی هم افزایش تنش‌های خانگی است و افزایش قابل توجه مشکلات و درگیریها در خانه. دلائل آن متعدد است. در بین خانواده‌های کم درآمدتر و فقیرتر، با خانه‌ها و آپارتمان‌ها و سکونتگاه‌های کوچکتر، کمبود فضای و فشردگی انسانی در محیطی کوچک و گاه تنها در یک اتاق طبعاً فضا را مستعد برخورد و تنش می‌کند، وقتی این همراه باشد با فقر و بروز کمبودها و کاستیهای معیشتی و احیاناً بیماری و عوارض دیگر تنگدستی.

یکی از مسئولین بهزیستی اخیراً اعلام کرد میزان تماس و گردش خشونت خانگی در روز سه برابر شده است. از نتایج سوء دیگر فاصله‌گیری اجتماعی و خانه‌نشینی، افزایش روان‌پریشی‌ها، استرس، افسردگی، اضطراب، و سایر اختلالات و بیماریهای روانی و ذهنی است. درست است که در خانه ماندن مشکلی را حل کرده و می‌کند ولی حلال همه مشکلات نیست، بلکه مشکل آفرین هم هست.

و این اتفاق، اتفاقی است افتاده هم در قشر مرفه و هم در قشر محروم مسلماً هر یک به دلیل خاص خود.

۱۱. و سرانجام، همه را به فکر انداختن که نسخه (Version)

متفاوت جدیدی از آدمها، نهادها، و دولت‌ها باید داشته باشیم، و شیوه زندگی دیگر؛ گونه دیگری از ملت و دولت. اینکه این فکر بادی است یا نسیمی است گذرا و از تبعات بحران، و یا اینکه می‌ماند و پرورده می‌شود. باید بود و دید.

تأثیرات کرونا به صورت مضاعف برای اقشار و گروههای زیر:

فقرا

اقلیت‌ها

مناطق توسعه نیافته و محروم

زنان و دختران

حاشیه نشینان

روستائیان

✚ اما یک تکلیف اخلاقی: ارجگذاری خدمات ایثارگرانه ی کادر درمان

و پزشکی کشور در طول این بحران:

چیزی که مسلم است سیستم پزشکی و سلامت کشور با امکانات محدودی که داشته با وجود همه کاستیها و کمیاییها به لحاظ امکانات و تجهیزات، سیستم با حداکثر ظرفیت و با مایه‌گذاری و ایثار پرسنل بهداشتی و درمانی در همه سطوح کارنامه درخشانی از خود به جا گذاشته است. پرواضح است که از خودگذشتگی آنها نمی‌توانسته بجز احساس اخلاقی باشد، علیرغم اینکه با وجود ارزش والای آن نمی‌تواند جبران کاستیهای مالی، تجهیزاتی، تدابیر پشتیبانی، برنامه‌ریزی‌ها و سیاستگذاریهای محیطی و بیرون از سیستم پزشکی کند.

می‌کنیم تا یک کشور دیوار کشیده به دورش. کرونایی که هزاران کیلومتر آنطرف‌تر، در جغرافیا، فرهنگ، و سیستم اقتصادی-سیاسی متفاوتی اتفاق افتاده بود در ظرف چند هفته به کل دنیا سرایت کرد، حتی با شدت وحدت بیشتری. و این تنها صادق برای ویروس کرونا نیست. برای بسیاری از پدیده‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری چنین بوده است و خواهد بود.

۶. دیدن اینکه با چه سرعتی، شیوه زندگی (Life Style) می‌تواند دچار تغییر شود، عوض شود و بصورتی درآید که حتی چند روز قبل از آن هم قابل تصور نبود. جلوه‌های این تغییر را در همه جا، در کار، در خانه، در خیابان، در خرید، در دید و بازدید، در فراغت و تفریح... تا در تشییع، عزاداری، و عبادت دیدیم.

۷. مشاهده اینکه در مقابل ضعف سازوکارهای حمایت‌های اجتماعی رسمی، چگونه بعضی از NGO ها و بیشتر از آنها در این بحران کرونا، خیرین، به فریاد نهادهای رسمی بهداشتی و سلامت، بیمارستان‌ها، و مراکز مرتبط با خدمات درمانی، و همینطور نیازمندان آسیب‌دیده شتافتند. با اعداد و ارقام بزرگ میلیاردری حتی در شهرهای کوچک. و این خاص متمولین و ثروتمندان نبود بلکه قشر متوسط جامعه هم آستین بالا زد. طبق مطالعه‌ای که در همین چند روزه انجام شده، ۵۴٪ پاسخگویان پرسشنامه‌ای اینترنتی اظهار داشته‌اند که به آسیب‌دیدگان کرونا کمک کرده‌اند. و اینان عموماً طبقه متوسط‌هایی هستند که سیستم آنها را نمی‌پسندد.

۸. و در بحبوحه این کاستی‌ها و نیازهاست که به‌نظر می‌آید برنامه‌هایی همچون «بیمه سلامت» ارزش این را داشت که سازمان محترم برنامه و بودجه چند میلیاردری به آن تزریق کند تا وزیر توانمندی نرود و کس دیگری را بجایش بیاورد.

۹. از نتایج بالقوه خوب بحران‌هایی اینچنینی تقلیل قطبی شدن (Polarization) درون جامعه است. برجسته شدن و اولویت یافتن مواجهه با بحران از این نوع، معمولاً و یا اضطراراً همراه می‌شود با از اولویت افتادن ارجاع به دشمن‌ها و خصومت‌های رسمی. با این وجود، استمرار ارجاع به این مفاهیم، قطبها، مرزبندی‌ها، و تخصصات، و لو ضعیفتر، «ضرورت» حفظ سناریوهای قطبی‌کننده است تا در زمان لازم، حتی در طول بحران، مورد استفاده قرار گیرد. مثالش، طرح شعارهای رسمی ضد چینی است در آمریکا، در سرآغاز همین بحران کرونا.

۱۰. از اتفاقات امیدبخش بحران، پناه بردن به خدا، ایمان، عرفان، معنویات، و ماوراءالطبیعه است. بخصوص وقتی دیده می‌شود که عوامل زمینی و روندهای زمینی (و رسمی) کارساز نیستند یا مورد تردید، و یا دستهای فرد و جمع در رسیدن به آنها کوتاه؛ آنگاه پناه بردن و ملجأ گرفتن نزد قدرت ماوراء انسانی هم تسلی‌بخش است و هم امیدبخش.

نشست آذر ماه با عنوان:

"اخلاق علمی، استقلال دانشگاهی و آزادی آکادمیک: تأملی درباره نیم قرن تجربه ایران"

سخنران: دکتر مقصود فراستخواه

نشست آذر ماه انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری در سال ۱۳۹۹ با سخنرانی دکتر مقصود فراستخواه، استاد برجسته جامعه‌شناسی برگزار شد. گزیده‌ای از نشست در ادامه ارائه شده است:

✚ اخلاق علمی بدون آزادی و استقلال دانشگاهی امکان‌پذیر نیست. فراستخواه با بیان اینکه در سطح کلان و عام، اخلاق علمی را بدون آزادی آکادمیک و استقلال دانشگاهی اساساً نمی‌توانیم توضیح دهیم، گفت: به طور کلی اخلاق با اختیار و آزادی معنا دارد و بدون این امکان ندارد. اگر آزادی و استقلال هم نباشد، موضوعیت اخلاق علمی مخدوش می‌شود. به گزارش ایکن، مقصود فراستخواه، استاد موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در نشست «اخلاق علمی، استقلال دانشگاهی و آزادی آکادمیک: تأملی درباره نیم قرن تجربه ایران»، که از سوی انجمن اخلاق در علوم و فناوری عصر دوشنبه دهم آذرماه به صورت مجازی برگزار شد، با بیان این پرسش که معلمی چقدر ارزشمند بوده و چقدر فاقد ارزش است، گفت: اخلاق در اینجا اساساً در سه رویکرد و منطق توضیح داده می‌شود.

گاهی اخلاق را با نتایج توضیح می‌دهند. گاهی فارغ از نتایج، بلکه با حق و حقوق و مسئولیت توضیح می‌دهند، گاهی هم آن را با فضیلت توضیح می‌دهند.

وی افزود: اگر بخواهیم اخلاق دانشگاهیان را توضیح دهیم، این است که چقدر فعالیت‌های این گروه برای جامعه سودمند است؛ یعنی اخلاق علمی را با نتایج آن بررسی می‌کنیم. یعنی وقتی دانشگاهیان فعالیت‌هایشان علمی و ارزشمند هستند که بتوانند ارزش‌هایی به جامعه بدهند، مثلاً مشکلی را از جامعه برطرف کنند. پس حالت اول این است که چقدر نتایج اعمال دانشگاهی ارزشمند است که بتوانیم بگوییم که فعالیت‌هایشان اخلاقی است.

دکتر فراستخواه تشریح کرد: حالت دوم این است که دانشگاهیان چقدر کاری را که به عهده گرفته‌اند، درست انجام داده‌اند؟ استادان و محققان آمده‌اند که کاری را انجام دهند. پرسش اخلاق این است که دانشگاهیان چقدر حق و حقوق مردم یعنی ذی‌نفعانشان را برآورده کرده‌اند و چقدر آن را برآورده نکرده‌اند. در حالت سوم، پرسش این است که اخلاق را با فضیلت توضیح می‌دهیم؛ یعنی می‌گوییم که دانشگاهیان با کار علمی، فضیلت‌های انسانی را می‌توانند متجلی کنند. اینجا بر روی فاعل اخلاقی تأکید دارد. وی افزود: بحث اصلی‌ام این است که مطالعات دانش‌آموزی‌ام به دو فرض رسیده است. فرض اول این است که در سطح کلان و عام، اخلاق علمی را بدون آزادی آکادمیک و استقلال دانشگاهی اساساً نمی‌توانیم توضیح دهیم. یعنی با هیچ کدام از آن سه رهیافت نمی‌توانیم آن را توضیح دهیم. اگر آزادی و استقلال نباشد، موضوعیت اخلاق علمی مخدوش می‌شود. به طور کلی اخلاق با اختیار و آزادی معنا دارد و بدون این امکان ندارد.

دکتر فراستخواه در ادامه گفت: فرض دوم این است که اگر آزادی علمی و استقلال دانشگاهی نباشد، نه تنها اخلاق علمی بلکه فلسفه وجودی علمی و علم‌آموزی هم مخدوش می‌شود. یعنی فلسفه وجودی علم و سرشت علم ایجاب می‌کند آزادی علمی و استقلال نهادهای علمی را.

وی با اشاره دیدگاه‌های کانت و ماکس وبر گفت: اینها دو متفکری بودند که اتفاقاً زیست‌دانشگاهی داشتند و نظریه‌پردازان جدی علمی و دانشگاه و اخلاق علمی بودند. کانت درباره جدال دانشکده‌ها بحث می‌کند و در آن دیدگاه‌های خود را به صورت تفصیل درباره اخلاق آکادمیک بحث می‌کند. این دو متفکر را انتخاب کردم که بتوانم نسبت اخلاق علمی و استقلال آکادمیک را بیان کنم. کانت می‌گوید کار انسانیت راست نمی‌شود، جز با اخلاق، یعنی انسان جرات دانستن داشته باشد. کانت در اینجا به طرح عقل می‌رسد. برای اینکه این خردگرایی عملیاتی شود، باید به طرح علمی تبدیل شود. کانت می‌گوید برای اینکه این طرح پیش برود، لازمه‌اش این است که علم نهادینه شود و برای نهادینه شدن علم، دانشگاه مهم می‌شود و علم از طریق دانشگاه است که نهادینه می‌شود. کانت دانشگاه را یک

مرتب تنظیم شود. باید مرتب ببینیم که جهان را درست می‌فهمیم؟ ما باید با تعهد به عینیت و استدلال‌ها آنها را بازاندیشی کنیم.

وی افزود: برای این کار، علم لازم است، در واقع علم یک طرح اجتماعی است که برای تداوم زندگی اجتماعی لازم است. وبر از اینجا به این می‌رسد که اخلاق درست‌کاری پژوهشانه است که دانشمندان در دانش پژوهی‌شان درست کار و وفادار به واقعیت داده‌ها باشند. اینها نیازمند این است که دانشمندان آزاد باشند و در مقابل قدرت‌های دیگر استقلال خودشان را داشته باشند.

به گفته دکتر فراستخواه، با این مقدمه که اساساً بدون آزادی آکادمیک و استقلال نهاد علم، اخلاق علمی دچار اغتشاش می‌شود، باید بگویم که در ایران در این پنج دهه گذشته، شرایطی بوده که اخلاق علمی مخدوش شده است. اگر امروزه شاهد ناهنجاری اخلاقی و ... هستیم، تمام اینها نتیجه پرمناقشه شدن اخلاق علمی در این پنج دهه شده است. علت این است که دانشگاه یک قلمرو مستعمره شده است. مشکل علم در ایران از اینجا ناشی شده است که دانشگاه بخشی از مستعمره دولت شده است. در دهه ۴۰ و ۵۰ قبل از انقلاب، دانشگاه کنترل سیاسی و اداری شده است. این سبب شد که دانشگاهیان با بسیا یون ائتلاف کردند و آنچه وبر گفت مخدوش شد و از این ائتلاف شرایطی در دانشگاه به وجود آمد که بیش از اندازه سیاسی و حتی سیاست‌زده شد. جمله معروف شاه این است که دانشگاه تهران لانه زنبوران شده است.

دکتر فراستخواه بیان کرد: از طرفی نهادهای مدنی ضعیف بودند، چون اگر این نهادها قوی بودند، شاید اصلاً انقلاب رخ نمی‌داد، به همین دلیل بار سیاسی بر دوش دانشگاه افتاد و خیلی این بار را حمل کرد و از آنجا ایدئولوژی‌های سیاسی مختلفی وارد دانشگاه شد و اتفاقاً قربانی اصلی این هم خود دانشگاه بود. بعد از انقلاب یک کنترل ایدئولوژیک هم بر کنترل‌های بروکراتیک و سیاسی اضافه شد و نهادهایی وارد دانشگاه شدند که به طور رادیکالستی در کار دانشگاه دخالت کردند.

وی یادآور شد: اگر قبل از انقلاب اختیارات بیرونی دانشگاه نقض می‌شد، در بعد از انقلاب هم اختیارات معرفتی دانشگاهیان زیر سوال رفت و گویی مثلاً اساساً یک جامعه‌شناس نمی‌تواند جامعه را توضیح دهد. و دانشگاهیان در این زمینه‌ها اختیارات معرفتی‌شان مخدوش شد و در نتیجه اخلاق دانشگاهی مخدوش شد. دولت بدترین متولی اخلاق است، بلکه دولت خدمتگذاری است که برای زیرساخت‌های اجتماعی و فعالیت‌های عامی مانند امنیت و ... ایجاد شده است و اساساً متولی اخلاق و حقیقت نیست، اگر بخواهد متولی این دو شود، بدترین روزگار برای اخلاق و حقیقت است .

فراستخواه در ادامه گفت: نتیجه این وضعیت این شد که دانشگاهیان پنج دسته شدند؛ یک طایفه گریزپایان دانشگاهی شدند و در واقع مهاجرت

پارلمان تعریف می‌کند که لازمه‌اش آزادی است. یعنی همه چیز را آزادانه بیازماییم و در علم یک عینیت وجود دارد و دانشمند باید به عینیت وفادار باشد.

به گفته فراستخواه، برای اینکه این اتفاق بیفتد، در دانشمندان باید تعهد ذهنی به استدلال وجود داشته باشد، یعنی ما باید برای همه چیز یک استنتاج علمی داشته باشیم و وفاداری به حقیقت علمی داشته باشیم. این وفاداری به حقیقت علمی مهمترین پایه‌ای است که کانت بر روی آن ایستاده است. کانت در اینجا می‌گوید دولت نمی‌تواند متولی حقیقت باشد. در صورتی که دانشگاهیان و متفکران هستند که باید پی‌جوی حقیقت باشند. کانت به این نتیجه می‌رسد که دانشگاه‌ها باید قدرت علمی داشته باشند، برای اینکه بتوانند به حقیقت علمی وفادار باشند. کانت در اینجا می‌گوید دانشگاهیان با سه قدرت یعنی قدرت‌های دینی، حکومت، نهادهای اقتصادی مواجه هستند و آن چیزی که برای دانشمندان مطرح است، مبنایی نیست که این قدرت‌ها می‌گویند، بلکه مبنایشان استدلال است. اینجا است که دانشگاهیان برای جستجوی حقیقت علمی نیاز به دیسپلین دارند.

فراستخواه یادآور شد: کانت می‌گوید ایدئولوژی‌ها نمی‌توانند برای علم خط و نشان بکشند و برای آن چارچوب تعیین کنند، بلکه جستجوی علم ایجاب می‌کند که منطق خاص خودش را داشته باشد و در جستجوی حقیقت علمی است و در اینجا است که علم به خودآیینی دانشگاه می‌رسد. یعنی دانشگاه خودش باید خودش را تنظیم کند و فعالیت‌هایش را رتق و فتق کند و خودگردان و خودتنظیم باشد. و در اینجا به آزادی و استقلال آکادمیک می‌رسد. در اینجا به این نتیجه می‌رسد که سرشت علم کثیر است. حکومت و قدرت‌های دینی باید پایشان را از این جدال بیرون بکشند که دانشگاهیان بتوانند کار خودشان را پیش ببرند. اینجا است که کانت می‌گوید علم یک کار ناپایان است.

استاد موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با بیان اینکه به تعبیر کانت علم یک فرایند ناتمام است، گفت: ناتمامی این فرآیند به این دلیل است که علم در یک زمان معین و محدود به پایان نمی‌رسد، بلکه ناتمام است و دانشمندان و استادان دانشگاه به همین خاطر بازنشسته نمی‌شوند. کانت می‌گوید این عقلانیت دانشگاهی و علمی باید به یک عقلانیت مدنی تبدیل شود.

فراستخواه در ادامه با اشاره به وبر گفت: وبر هم همین مسیر را در بحث سیاستمدار و دانشمند و سخنرانی مهم‌اش در دانشگاه مونیخ بحث می‌کند. او می‌گوید که زندگی انسان مرتب در حال اینرسی و لختی است. زندگی بشر همیشه در معرض فساد و زوال است، برای اینکه بر این اینرسی و زوال فائق بیاییم نیازمند شناخت موثق هستیم. این شناخت موثق باید

آمده به کارمندان دانشگاهی تبدیل شدند و به نوعی اخلاق وظیفه‌گرایی صوری انجام می‌دادند. نوعی اخلاق محتسبانه باب شد که این کارمندان هم تا این حد توانستند کار کنند. یعنی اخلاق متعارف دانشگاهی به وجود آمد. پنجمین گروه شهروندان دانشگاهی هستند، یعنی دانشگاهیانی که عام‌گرا هستند و نه مهاجرت کردند و نه پشت حرفه خودشان پنهان می‌شوند و ... اینها کسانی هستند که سعی می‌کردند که روشنفکران حوزه عمومی هم باشند. و سعی می‌کنند وارد جامعه بشوند و با نهادهای مدنی و مسائل اجتماعی ارتباط داشته باشند. اینها با رویکرد انتقادی به سازمان‌ها و ادارت و قوانین و ... مواجه می‌شوند و سعی می‌کنند کنش ارتباطی با جامعه داشته باشند. اینها در مقابل تجاری‌سازی علم، اجتماعی شدن علم را مطرح می‌کنند. یعنی علم باید بیان اجتماعی داشته باشد و متعهد به مسئله‌های اجتماعی باشد و زندگی اجتماعی را مسئله‌مند کند. اخلاق در این گروه، اخلاق مسئولیت، اخلاق فضیلت و اخلاق فایده را پوشش می‌دهد.

کردند. در نتیجه فرار مغزها را داشتیم. اینجا سایه یک نوع اخلاق فایده‌گرا را داریم. یعنی دانشگاهیان احساس کردند که اینجا نمی‌توانیم کاری کنیم و به همین دلیل مهاجرت کردند تا شاید بتوانند مفید واقع شوند. بخش دوم را رمزپردازان دانشگاه می‌گوییم یعنی افرادی که در اینجا ماندند و در پشت تخصص‌شان پنهان شدند، چون آزادی علمی نبود، پشت حرفه‌شان پنهان شدند، یعنی با یک زبان تخصصی ادامه کار دادند. اینجا اخلاق مسئولیت مخدوش می‌شود.

وی سومین گروه را عمل‌گرایی دانشگاهی نامید و گفت: این گروه به مشاوره به دولت و بازار و حتی حوزه علمیه پرداختند. اینها سعی می‌کردند از این طریق خدماتی را عرضه کنند. اینجا هم نوعی از اخلاق فایده‌گرا را داریم. اسم این را اخلاق متوسط دانشگاهی گذاشته‌ام. چهارمین گروه کارمندان دانشگاهی هستند، بخش بزرگی از دانشگاهیان با شرایط به وجود

نقش آفرینی انجمن های علمی ایران در جامعه، دولت، صنعت و چالش های آن

دکتر سعد الله نصیری قیداری

کشتن اخیر فیزیکدان هسته ای ایرانی، یادآور زنجیره قتل های مشابه فیزیکدانان ایرانی در حدود یک دهه قبل است. مستقل از انگیزه ها و پیامدهای ژئوپلیتیک، انجمن فیزیک آمریکا عمیقاً از اعمال خشونت و ترور، من از جمله کشتن اعضای جامعه فیزیک مان متأثر است. بیانیه همکاری های بین المللی و فیزیک هسته ای بین المللی تأکید می کند که علم فراتر از مرزهاست. ما از دولت ها می خواهیم که خشونت علیه دانشمندان را محکوم کنند. با احترام، فیلیپ باکس باوم رییس انجمن فیزیک آمریکا

در ادامه دکتر نصیری قیداری به نقش انجمن ها در جامعه، دولت و صنعت اشاره کردند و بیان نمودند:

✚ نقش انجمن ها در جامعه (ترویج علم در جامعه)

۱. آشنا کردن جامعه با تفکر علمی (هفته، روز و دیگر مناسبت های فیزیک، باشگاه فیزیک، روز نجوم، شبهای رصد آسمان، فعالیت مشترک با نهادهای عمومی مثل فرهنگسراها، پارکها، وبینارهای عمومی، کنگره سلامت، اخلاق در جامعه و...) اینگونه کارها از جنس کارهای انجمنی است و کار وزارتخانه ها نیست.

۲. کمک به اعتلای سطح آموزش علوم مختلف در جامعه به عنوان نهادهای مردمی مستقل و حلقه واسط بین دولت و مردم

۳. همکاری با رسانه ها برای تشخیص علم و شبه علم و تصحیح تفکر علمی نادرست.

چالش ها: نبودن ساز و کار اجرایی، خلاء قانونی، ضعف مالی انجمن ها،

✚ نقش آنجمن ها در دولت (مشورت در تصمیم سازی)

۱. پیشتاز بودن در علم، فناوری و نوآوری و مشاوره در طرح های کلان رقابتی با مزیت نسبی (رصدخانه ملی، انرژی خورشیدی، نانوتکنولوژی، فناوری کوانتومی، ...)، سیاستگذاری، تعیین اولویت های علمی و تخصیص درست بودجه در فصل علم و فناوری برنامه های توسعه ای کشور (ارتباط با کمیسیون های تخصصی دولت و مجلس، مرکز پژوهش های مجلس و ...)

۲. علم سنجی و ارزش گذاری کار های تحقیقی و اعمال مدیریت علمی (که صرفاً مقاله شماری و کار آماری نیست و نیاز به شاخص ها و معیار های خاص دارد (آینده نگری و آینده پژوهی در علم و فناوری، معیارهای ارتقاء اساتید و انتخاب استاد ممتاز و ...)

به مناسبت هفته پژوهش کمیسیون انجمن های علمی، نشست سالانه خود را به صورت مجازی با عنوان "نقش آفرینی انجمن های علمی ایران در جامعه، دولت، صنعت و چالش های آن" در روز یکشنبه ۲۳ آذر ماه ۱۳۹۹ برگزار نمود. در این نشست از سامانه ارزیابی انجمن های علمی رونمایی شد .

در این نشست دکتر سعد الله نصیری قیداری ریاست محترم دانشگاه شهید بهشتی و نایب رییس انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری به عنوان سخنران مطالبی را در رابطه با نقش آفرینی انجمن های علمی ایران در جامعه، دولت، صنعت و چالش های آن ایراد نمودند که گزیده های از آن در ادامه ارائه می شود:

رییس انجمن فیزیک آمریکا خشونت علیه فیزیکدانان را

محکوم کرد (۲۲/۰۹/۱۳۹۹)

در ابتدای بحث دکتر نصیری قیداری بیان کردند که: فیلیپ باکس باوم، رئیس انجمن فیزیک آمریکا کشتن فیزیکدانان ایرانی را محکوم کرد. متن نامه او به شرح زیر است:

اعضاء محترم انجمن فیزیک آمریکا

پذیرش و هدایت تحصیلی دانشجویان در مقاطع تحصیلات تکمیلی در آموزش عالی

۵. دیپلماسی علمی و ارتباط علمی با سایر کشورها و مجامع و سازما نهایی بین المللی

چالش ها: عدم درخواست قوای سه گانه برای همکاری انجمن ها علی رغم تاکید قانونی (برنامه پنجم و ششم)، نهادینه نشدن جایگاه انجمن ها در کشور که بخشی هم به عملکرد انجمن ها مربوط است.

نقش انجمن ها در صنعت

۱. انجمن ها نقش اجرایی ندارند و لذا تاثیر گذاری آنها به ویژه در حوزه های دانشی علوم انسانی و علوم پایه در صنعت چشمگیر نیست.

۲. علی رغم برگزاری همایش ها و کنفرانس ها و چاپ نشریات و کتب که درگاه ایده های و یافته های نو هستند ولی به لحاظ ساختاری قابلیت تبدیل این ایده ها به محصول و حل معضلات صنعت را ندارند. چالش: برخی از تجربیات انجمن فیزیک در این زمینه

۳. مشاوره و تاثیر گذاری در بازنگری کتب درسی و تکنولوژی آموزشی در آموزش و پرورش

۴. مشاوره و تاثیر گذاری در بازنگری و اصلاح برنامه درسی، حذف یا جایگزینی رشته ها در مقاطع مختلف، تعیین معیارهای سنجش،

ضرورت عقلانی و اخلاقی آموزش عمومی

سخنران: مصطفی ملکیان

روانشناسی اخلاق. فقط بحث من در این جلسه منحصر است به انفاق مالی بقیه وظایف اخلاقی از شمول بحث من بیرون اند. سخن بر سر این است که ممکن است من انسان اخلاقی باشم یعنی نیک خواه هموعان خودم باشم و عقیده داشته باشم به اینکه انسان وظیفه نیک خواهی در حق هموعان خودش را دارد و در این مورد نیک خواهی مالی، اما عملاً به این نیک خواهی ترتیب اثر ندهم یعنی به زبان ساده تر چرا همیشه نیک خواهی به نیکوکاری تبدیل نمی شود. نیک خواهی هست اما تبدیل به نیکوکاری نمی شود.

در ذهن من در ضمیر من در درون من نیک خواهی نسبت به هموعان وجود دارد که در بحث ما نیک خواهی مالی مدنظر است ولی چرا تبدیل به نیکوکاری مالی نمی شود؟ یعنی چرا آنچه در عالم درون من در عالم ذهن و ضمیر من در عالم روان من می گذرد این در دست و پای من جاری نمی شود؟ علت این شکافی که در این میان هست چیست؟ چه چیزی شکاف بین نیک خواهی و نیکوکاری ایجاد می کند؟ فقط البته در اینجا یعنی در مساله انفاق مالی در سایر مباحث اخلاقی بحث های علایق روانشناسان اخلاق انجام داده اند. به زبان ساده تر کسانی که نیک خواه بشر نیستند به کنار، اما فرض را بر آن بگیریم که ما کسانی باشیم نیک خواه بشر باشیم و بنابراین اساساً به چیزی به عنوان وظیفه و تکلیف اخلاقی در جهت ایثار مالی قائل باشیم. چرا این ایثار مالی که به لحاظ درونی به ارزشمندی اخلاقی اش قابل ایم لزوماً در مقام عمل انجام نمی گیرد؟ این در همه وظایف اخلاقی قابل بحث و گفت و گو است ولی من فقط در باب نیک خواهی از لحاظ ایثار عرض می کنم.

در اینجا است که من می خواستم به این عوامل که موثرند که تبدیل نشود نیک خواهی به نیکو کاری و من فقط در عالم درونم بمانم فقط می خواستم به این عوامل اشاره کنم. عواملی که در اینجا قابل بحث هستند ۶ عامل هستند؛ همه این شش عامل از مقوله توهمات ماست از مقوله خطاهای شناختی ماست ولی با این همه احتمال دارد که این خطاها و توهمات شناختی پیش بیاید و باعث شود که من نتوانم نیک خواهی ام را تبدیل به نیکوکاری بکنم.

در مراسم هجدهمین سالگرد موسسه خیریه دارالاکرام که روز پنج شنبه ۲۰ آذرماه به صورت مجازی برگزار شد، استاد مصطفی ملکیان در باب "ضرورت عقلانی و اخلاقی آموزش عمومی" سخن گفت که در پی می آید:

سلام و درود بر خانم ها آقایان و کسب اجازه از محضر اساتیدم آقایان دکتر محمدعلی موحد و دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی که افتخار شاگردی شان همیشه برای من هست و خواهد بود و با سپاس از همه مسئولان و دست اندرکاران موسسه خیریه و عام المنفعه دارالاکرام، در این تقریباً پانزده دقیقه ای که در محضر سروران خواهم بود بحثی مربوط به حوزه روانشناسی اخلاق طرح خواهم کرد با اختصار هرچه تمام تر و امیدوارم با شفافیت.

شکی نیست که به لحاظ نظری انفاق یعنی انفاق مالی یعنی گذشت از مال خود در راه خدمت به هموعان یکی از وظایف مهم اخلاقی ماست هیچ مکتب هیچ نظام و هیچ نظریه اخلاقی تا الان قائل نشده است به این که یکی از وظایف اخلاقی انسان انفاق مالی نیست. گذشتن از مال و ایثار از حیث مال برای بهروزی و خوشی هموعان محل اجماع است که یکی از وظایف عمده اخلاقی ماست اما سوال بر سر این است که چرا با این که به لحاظ نظری انفاق مالی را همه انسان ها کمابیش وظیفه اخلاقی تلقی می کنند ولی به لحاظ عملی آن مقدار که از لحاظ نظری مورد قبول واقع شده به لحاظ عملی معمول واقع نمی شود یعنی چرا با این که من کاملاً واقفم که این کمک مالی وظیفه اخلاقی من است ولی عملاً این وظیفه اخلاقی را کمتر انجام می دهم و چه بسا اصلاً انجام ندهم. این نکته ای است در

تواند بکند. من نیک خواهم خیلی می خواهم بهروزی و خوشی هموعان خود را ببینم اما عقیده ندارم که برای بهروزی و خوشی هموع خودم مهم ترین کار کمک مالی باشد، یعنی گمان می کنم کمک های غیرمالی مهم ترند. مثلا ممکن است گمان کنم کمک های سیاسی مهم ترند کمک های فرهنگی مهم ترند کمک های آموزشی پرورشی مهم ترند و توجه به این نکنم که در عین اهمیت آن کمک ها کمک های مالی به جهت این که ضرورت های معیشتی یعنی ضرورت های بیولوژی و فیزیولوژی را برآورده می کنند حتما تقدم دارند بعد کمک های دیگر. آن وقت می بینید که نیک خواهی من در قلمروهای دیگر تبدیل به نیکوکاری می شود اما در قلمرو امور مالی چون برای امور مالی گویی اهمیت طراز اول قایل نمی شوم در اینجا نیک خواهی من همان نیک خواهی می ماند و تبدیل به نیکوکاری نمی شود. این عامل دوم.

عامل سوم این است که ممکن است من اعتماد نداشته باشم به کسانی که بین من و فقرا واسطه گری می کنند، اعتماد نداشته باشم که سازمان های که به نام موسسات خیریه و موسسات عام المنفعه و موسساتی که به هر نوعی از انواع دارند فقرزدایی می کنند. این موسسات ممکن است به صداقت شان اعتماد نداشته باشم و معتقد باشم من کمک مالی می کنم اما کمک مالی چنان که من کرده ام به دست مستحقانش نمی رسد. اگر من به این واسطه ها اعتماد نداشته باشم و معتقد باشم هیچ موسسه ای در جامعه من وجود ندارد که بتواند باصداقت باامانتداری دقیقا آنچه را که من می دهم به دست مستحقان و درخورانش برساند در آن صورت نیک خواهی من تبدیل به نیکوکاری نخواهد شد ولی چون در جامعه های توده ای امروز کمتر امکان این هست که من بی واسطه کمک مالی بکنم و همیشه کمک های مالی در اهم اغلب موارد نیاز به یک واسطه هایی دارند خب اگر من به این واسطه ها شک داشته باشم یا اگر ظن بد داشته باشم

اولین عامل این است که ممکن است ما انسان های به شدت عاطفی باشیم. انسان عاطفی دست به نیکوکاری می زند ولی وقتی که صحنه ای رقت انگیز پیش چشم داشته باشد وقتی من یک گدای پیرمرد یا پیرزن ژنده پوش بیمارگونه را می بینم این صحنه اگر انسان عاطفی باشم شدیداً من را تحت تاثیر قرار می دهد و وقتی از من استمداد کرد یا نیاز مالی اش را به من گفت، امکان این که کمک مالی کنم فراوان است به دلیل این که انسان عاطفی هستم. اما گدایانی را که نمی بینم این حالت ها را نسبت به آنها ندارم انسان های عاطفی در برابر صحنه هایی که در منظرشان هست به شدت حساس اند اما صحنه هایی که از منظر و مرئی و از تیررس حواس شان بیرون است دیگر نسبت به آن ها حساسیت ندارند این انسان ها کسانی هستند که به لحاظ عاطفی به دیگران کمک می کنند اما به لحاظ اخلاقی این کمک ها را نمی کنند. انسانی که اخلاقی است برایش فرقی نمی کند که کمک گیرنده یک صحنه رقت انگیز پیش چشم او ایجاد کرده باشد یا صحنه رقت انگیزی پیش چشم او ایجاد نکرده باشد. فراوان دیده اید که ما نمی توانیم بر سر چهارراه ها در کوی و برزن به گداه جواب رد بدهیم اما می توانیم گداهایی را که نمی بینیم در اندیشه کاروبارشان در اندیشه روز و روزگارشان نباشیم. عاطفی بودن فرق دارد با اخلاقی بودن. عاطفی بودن اگر تبدیل شود به عاطفی بودن تحت الشمول عقلانیت، تبدیل می شود به اخلاقی بودن. اگر من فقط عاطفی باشم و عاطفی بودن من تحت شمول عقلانیت نباشد در آن صورت فقط به آنچه که در پیش چشم می بینم واکنش مناسب نشان می دهم ولی به همه فقرها و فلاکت ها و رنج ها و تلخی ها و محنت ها و مرارت هایی که در پیش چشم من نیست حساسیت نشان نمی دهم. انسان اخلاقی چنین نیست برای انسان اخلاقی مهم نیست که صحنه ای پیش چشم داشته باشد یا نداشته باشد بنابراین اولین عامل این است که به جای این که من انسانی اخلاقی باشم صرفاً انسانی عاطفی باشم و عاطفی بودن ام را تحت شمول و حاکمیت عقلانیت نبرده باشم. اگر چنین باشد فقط صحنه های تأثیربرانگیز مرا تحریک می کند و صحنه هایی که مفقودند و پیش چشم من نیستند من را به هیجان نمی آورند و به عمل و کنش و انمی دارند. این نکته اول. حالا این که چگونه می شود که عاطفی بودن تبدیل به اخلاقی بودن شود یعنی چگونه می تواند عاطفی بودن زیر شمول حاکمیت عقلانیت قرار بگیرد و انسان عاطفی در عین عاطفی بودنش تبدیل به انسان اخلاقی شود داستان دیگری است که از محل بحث من بیرون است.

عامل دوم این است که ممکن است کسی گمانش براین باشد که کمک های مالی مهم ترین کمک هایی نیستند که انسان به هموع خود می

کس در هیچ اوضاع و احوالی ساقط نمی شود به جهت سوء استفاده که دیگری یا دیگری ممکن است از این انجام وظیفه اخلاقی انجام دهند. نکته بعدی ممکن است که فردی به هیچ یک از این دیدگاه ها قایل نباشد ولی قائل باشد که در جامعه ما به قدر کفایت کمک صورت می گیرد دیگر نیاز به کمک اندک من نیست می گوید به اندازه کافی کمک صورت می گیرد و دیگر این اندک پیشیز کمکی که من می کنم دیگر کاری برای کسی نخواهد کرد. کمک آن قدر فراوان است و خلا های معیشتی مردم با آن ها پر می شود که دیگر نیازی به این نیست که من کمکی بکنم. خب این هم توهمی بیش نیست. حتی در کشورهای پیشرفته غرب حتی در در کشورهای که هم اقتصاد پیشرفته و سالمی دارند و هم به لحاظ سیاسی رژیم های عاقل و رژیم های خیرخواه و رژیم های وظیفه شناسی بر کشورشان مسلط هستند حتی در آن کشورها هم فقر همچنان می تواند وجود داشته باشد و حتی در آن کشورها هستند کسانی که نمی توانند نیازها و ضرورت های زندگی خودشان را برآورده کنند. هیچ وقت نباید گمان کنم کسانی هستند که کمک بکنند که دیگر کمک من ارزشی ندارد و این هم یک توهم است.

اما توهم آخری که وجود دارد این است که کسی بگوید ما هم در جهات دیگر نیازمند به کمک هستیم و چون آینده ما مبهم است من چرا چیزی را که پس انداز کرده ام به فقرا بدهم ممکن است فردا فرزندان من جزو فقرا باشند. در کشورهایی که آینده مبهم دارند در کشورهایی که آدم اصلا اعتماد ندارد به آینده کشورش به لحاظ اقتصادی به لحاظ سیاسی به لحاظ حقوقی، آن وقت ممکن است کسی چنین فکر کند که بله من الان چیزی مازاد بر نیازی در هر ماه درآمد دارم که مازاد بر احتیاجم است ولی فردا را چه دیدی؟ ممکن است فردا همین من بر اثر یک سیاست غلط اقتصادی بر اثر یک سیاست غلط سیاسی بر اثر یک خط مشی غلط حقوقی خود من محتاج کمک دیگران بشوم و خانواده خود من محتاج دیگران شوند بهتر نیست به جای این که مازاد بر درآمد کنونی را صرف فقرای کنونی کنم بگذارم صرف فقرای آینده بکنم که آن فقرای آینده ممکن است فرزندان خود من باشند. در همه کشورهایی که آینده سرشار از ابهام است و متأسفانه کشور ما یکی از شاخص ترین کشورهایی است که سرشار از ابهام است ممکن است کسانی نیکخواه بشوند ولی می گویند چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است. من نیک خواه دیگرانم اما چه بکنم که فردا خودم آیا محتاج این نخواهم بود. بنابراین گویا به صلاح من است که این پس انداز را بگذارم برای کسانی که خویشاوندان خود من اند از نزدیکان خود من اند خانواده هسته ای من را تشکیل می دهند و نیک خواهی را

به این موسسات و معتقد باشم که هیچ موسسه ای نیست که از بدگمانی من بتواند معاف و مستثنی باشد در آن صورت چه بسا که دیگر کمک نمی کنم چون قایلیم که این کمک نمی رسد به جایی که باید برسد در محل خودش قرار نمی گیرد در موضع خودش به جا مصرف نخواهد شد. این هم یک توهم است. چنین نیست که در جامعه همه موسساتی که موسسات خیریه اند شفافیت کاری نداشته باشند و انسان نتواند به صداقت شان و به امانتداری شان اعتماد عقلایی بکند و بجا داشته باشد این هم در واقع یک توهم است.

دیدگاه چهارمی هم می تواند در اینجا دخیل باشد و آن این که موسسات واسطه موسساتی هستند مورد اعتماد مردم. همه مسئولان و دست اندرکاران شان از خرد تا کلان همه انسان های امین و درستکاری هستند و بنابراین حتما کمک های مالی من به دست فقرا می رسد ولی چیز دیگری در کار است؛ کسانی هستند و دیگری که از این کمک های مالی ممکن است سوء استفاده کنند مثلاً دولت ها ممکن است سوء استفاده کنند از کمک های مالی موسسات خیریه چون موسسات خیریه فقر را کم می کنند پس نارضایی مردم را کم می کنند و از نارضایی کم مردم رژیم های سیاسی سوء استفاده می کنند. ممکن است گمان من بر این باشد که این کمک ها سوپاپ اطمینانی اند برای رژیم های سیاسی جائر رژیم های سیاسی که به وظایف خودشان عمل نمی کنند و رژیم های سیاسی که سوء نیت دارند. آن وقت ممکن است من بگویم به این موسسه اعتماد دارم اما چون می دانم از حاصل کار این موسسات سوء استفاده هایی دیگران می کنند من کمک نمی کنم. من آن قدر کمک به این موسسات نمی کنم تا نارضایی عمومی از فقر افزایش پیدا بکند و رژیم های سیاسی سرشون به عقل و توجه شان به ملت بیشتر شود و بدانند اگر این وضع ادامه پیدا بکند امکان سقوط شان امکان افول شان هست و به خود بیایند. درواقع انگار در این تصور افراد همه فکر می کنند که خود کمک کردن من کار درستی است کمک من هم به دست فقرا می رسد ولی از این فرایند کمک من و کمک رسانی موسسات وابسته کسان دیگری سوء استفاده می کنند و برای جلوگیری از سوء استفاده های آنها من این کمک ها را نمی کنم. کم نیستند کسانی که متأسفانه گمان می کنند که این تصور درستی است ولی این تصور تصور درستی نیست. چه سوء استفاده هایی رژیم سیاسی بکنند از کمک های مالی به مردم و کاهش سطح نارضایتی مردم به لحاظ فقر و چه چنین سوء استفاده هایی صورت نگیرد ما نمی توانیم وظایف اخلاقی خودمان را فراموش کنیم. وظیفه اخلاقی هیچ

خدایا چنان کن سرانجام کار / تو خشنود باشی و ما رستگار

منبع: سایت دارالاکرام

دایره شمولش را تنگ کنم و به خانواده و خویشاوندان خودم اختصاص دهم. این هم توهمی بیش نیست. ما نمی توانیم وقتی در جامعه ای کسانی هستند که از گرسنگی و بی بهداشتی و بی آموزشی رنج می برند به خاطر یک آینده ای که شاید بیاید و شاید نیاید نمی توانیم وظیفه اخلاقی مان را به تعویق بیندازیم به تعبیر دیگری ما یقینیات را به خاطر آنچه که مظلونات است نباید رها کنیم.

اهمیت بروز التهاب در تشدید بیماری COVID-19 و مرگ و میر ناشی از آن

دومین همایش ملی التهاب

همایش (عضو هیات مدیره انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری) در مصاحبه‌ای به سؤالات در خصوص اهمیت بروز التهاب در تشدید بیماری کووید-۱۹، استادان سخنران و مباحث علمی مورد بحث و برنامه سخنرانی‌ها و معرفی کارگاه جانبی این همایش، پاسخ دادند.

دومین همایش ملی التهاب با موضوع التهاب شدید در بیماری-COVID 19 به صورت مجازی از تاریخ ۲۳ تا ۲۷ آذر ۹۹ برگزار شد، دکتر مصطفی معین، رئیس همایش (ریاست انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری)، دکتر طوبی غضنفری، دبیر علمی و دکتر مریم نوری زاده دبیر اجرایی

و دبیران علمی و اجرایی همایش فوق گفتگویی انجام داد که به شرح زیر است:

روابط عمومی مرکز تحقیقات ایمونولوژی، آسم و آلرژی دانشگاه علوم پزشکی تهران، در آستانه برگزاری دومین همایش ملی التهاب، با رئیس

✚ اهمیت پیشگیری از بیماری در کاهش ابتلا به بیماری کووید-۱۹ و نرخ مرگ و میر ناشی از التهاب ریوی ناشی از آن چیست؟

بدون تردید پیشگیری از بروز بیماری بسیار موثرتر و مهم تر از این است که بخواهیم بیماران دچار عفونت ویروسی کرونا را درمان کنیم. چون متأسفانه هنوز واکسن یا درمان اختصاصی و موثری برای کووید-۱۹ وجود ندارد و درمان های کنونی کم اثر، پرعارضه و پرهزینه هستند. در هر صورت به محض شک به علایم بالینی کووید-۱۹ - باید بیمار از اطرافیان فاصله بگیرد و سریعاً با پزشک معالج خود مشورت کند. رعایت توصیه های پزشکی مانند فاصله گذاری اجتماعی، زدن ماسک، شستشوی منظم دستان، و در مواردی که اعلام می شود ماندن در خانه و نداشتن سفرهای شهری و بین شهری در پیشگیری از این عفونت که به شدت مسری و خطرناک است، سرنوشت ساز است.

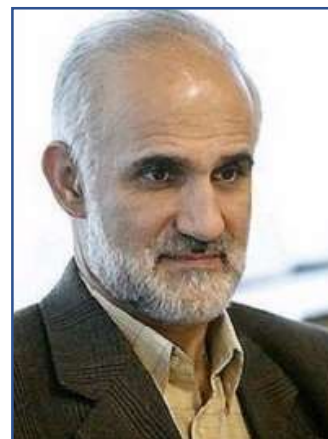
✚ ارتباط بیماری کووید-۱۹ با بیماری های مزمن مانند آسم و آلرژی چگونه است؟

هرچند آلرژی های مختلف و آسم شیوع فراوانی دارند و افراد زیادی به آنها مبتلا هستند و از جمله بیماری های زمینه ای تلقی می شوند، ولی خوشبختانه احتمال بروز کووید-۱۹ یا شدت آن در آنها بیشتر از دیگران گزارش نشده است. فقط اگر علایم تنفسی بیماری آسم با درمان دارویی به خوبی کنترل نشده باشد یا به هر دلیل خارج از کنترل باشد، ابتلا به بیماری کووید-۱۹ می تواند در این بیماران شدیدتر و پر مخاطره تر باشد. همچنین وقتی بیمار به علت حمله آسم مجبور به مراجعه به اورژانس یا بیمارستان شود، در آن محیط احتمال تماس با آلودگی ویروسی و ابتلا به بیماری کرونا بیشتر خواهد بود. این نکته هم یادآوری می شود که بیماران دچار آلرژی بینی (و نیز آسم اگر درمان نشده باشد) به علت عطسه و خارش بینی یا سرفه مکرر، اگر ناقل ویروس کرونا باشند می توانند محیط را آلوده کنند و اطرافیان خود را در معرض خطر قرار دهند، بنابراین ارتباط با پزشک و درمان مناسب هرچند از راه دور و با تلفن یا فضای مجازی باشد ضروری است.

✚ در ادامه به سراغ دکتر طوبی غضنفری دبیر علمی همایش فوق و استاد دانشگاه علوم پزشکی شاهد رقتیم و از ایشان خواستیم تا در خصوص همایش فوق توضیحاتی ارائه کنند.

دکتر غضنفری گفت: این همایش مشتمل بر ۵ وینار شامل ۱۰ میزگرد تخصصی خواهد بود که در این میزگردها اساتید و متخصصان رشته های مرتبط با این بیماری از جمله همکاران گروه های تخصصی و فوق تخصصی در رشته های ایمونولوژی، ژنتیک، عفونی، ریه، قلب و عروق، مغزو اعصاب، مراقبتهای ویژه، اطفال، اپیدمیولوژی و... در موضوعات

✚ جناب آقای دکتر معین، رئیس محترم دومین همایش ملی التهاب سلام و خدا قوت به شما و همکارانتان در برگزاری همایش فوق، بفرمایید اهمیت بروز التهاب در تشدید بیماری کووید-۱۹ و مرگ و میر ناشی از آن چیست؟

من هم خدمت شما سلام عرض می کنم، در عفونت ویروسی کرونا یا بیماری کووید-۱۹، نفوذ ویروس از طریق گیرنده های ACE2 در سلول های پوششی راههای هوایی، موجب فعال شدن سلول های دفاعی T و B، مونوسیت ها، ماکروفاژها و به دنبال آن ساخته شدن پادتن اختصاصی بر علیه ویروس و نیز تولید بسیاری از فاکتورهای پیش التهابی و سایتوکاین هایی مانند IL6, IL8, IL10, GSF, GMCSF, MCP1, TNFα, ... می شود که باعث التهاب شدید و از بین رفتن بافت ریه و بروز علایم و مشکلات تنفسی می شود. این واکنش فوق العاده سیستم ایمنی و دفاعی بدن که "طوفان سایتوکاینی" نامگذاری شده است موجب ایجاد جراحت در بافت های اندام درگیر شده می شود. چنانچه این فرآیند التهابی خیلی شدید باشد، نارسایی تنفسی و کاهش سطح اکسیژن خون رخ می دهد که به آن نشانگان اختلال تنفسی شدید (ARDS) گفته می شود و بیمار باید با فوریت در واحد مراقبت های ویژه بستری شود و در صورت لزوم به دستگاه تنفس کمکی وصل شود. این التهاب شدید همچنین می تواند در سایر اندام های حیاتی مانند کلیه، قلب، مغز باعث اختلال عملکرد آنها و در مواردی اختلال در سیستم انعقاد خون و ایجاد لخته و آمبولی می شود که افزایش احتمال مرگ و میر بیماران را در پی دارد. خوشبختانه احتمال وقوع نوع خطیر عفونت کووید-۱۹ تنها در حدود ۷ تا ۸ درصد از بیماران است و در مردان، کهنسالان، افراد چاق و افرادی که بیماری زمینه ای مانند دیابت، بیماری های مزمن تنفسی، نقص ایمنی دارند بیشتر خواهد بود.

در بیماری کووید-۱۹ به صورت ۵ وینار با موضوعات متنوع و بسیار مهم در زمینه تشخیص و درمان بیماری کووید 19 -از تاریخ، ۲۳ تا ۲۷ آذر ۹۹ و از ساعت ۱۱ تا ۱۴ هر روز، در فضای اسکای روم دانشکده مجازی دانشگاه علوم پزشکی تهران برگزار خواهد کرد.

وی گفت: هماهنگی برای برگزاری این همایش از سال گذشته با برگزاری جلسات کمیته علمی آغاز شد که به دلیل شیوع پاندمی کرونا موضوع این همایش، موضوع التهاب شدید در بیماری COVID-19 تعیین شد. زیرا موضوع مهم در وخیم شدن حال بیماران مبتلا به ویروس کرونا جدید، ایجاد التهاب شدید و کنترل نشده متعاقب آغاز پاسخ های ایمنی است، بنابراین اطلاع رسانی در خصوص همایش در گروه های مختلف انجام شد. وی اضافه کرد: خلاصه مقالات در محورهای مختلف تعیین شده در حیطه تشخیص و درمان بیماری کووید-۱۹ به دبیرخانه ارسال شد که دآوری خلاصه مقالات در اواسط آبان ماه به صورت آنلاین پایان پذیرفت و نتایج پذیرش هر خلاصه مقاله که امتیاز لازم را کسب کرده بودند به نویسندگان خلاصه مقالات ارسال شد و در نهایت ۱۹ عنوان خلاصه مقاله به عنوان سخنرانی کوتاه پذیرفته شدند. دبیر اجرای دومین همایش التهاب اضافه کرد: همچنین در حاشیه همایش فوق، کارگاه Graphpad Prism از ساعت ۹ تا ۱۰:۳۰ صبح در طول روزهای برگزاری همایش به صورت مجازی برگزار خواهد شد و دکتر راهله شکوهی و دکتر محسن بدل زاده مدرسان این کارگاه خواهند بود. وی در پایان گفت: دومین همایش ملی التهاب برای گروه های مختلف پزشکی و علوم پایه دارای امتیاز بازآموزی است و علاقه مندان می توانند برای کسب اطلاعات بیشتر به [سایت همایش](#) و سایت سامانه آموزش مداوم مراجعه کنند.

مختلف، در ارتباط با پیشگیری، تشخیص و درمان در این بیماری سخنرانی خواهند کرد.

او اضافه کرد: همچنین در این همایش در خصوص سایر مراقبتهای لازم برای افرادی که دچار التهاب شدید می شوند، صحبت خواهد شد. دبیر علمی دومین همایش ملی التهاب گفت: التهاب در واقع از اولیه ترین پاسخهای ایمنی است که می تواند در اثر محرکهای مختلفی ایجاد شود، از جمله در شروع عفونت و عفونتهای ویروسی که در ابتدای این عفونتها التهاب ایجاد می شود ولی توسط مکانیسم های تنظیمی سیستم ایمنی یا مداخلات درمانی این التهاب کنترل می شود. در صورتی که این التهاب کنترل نشود می تواند منجر به عوارض نامطلوب بعدی یعنی درگیری سایر اعضای بدن شود و اگر این التهاب از کنترل خارج شود و شدید شود می تواند منجر به وضعیتهای بحرانی و متأسفانه مرگ شود. دکتر غضنفری گفت: عوامل متعددی در ایجاد و گسترش التهاب مؤثرند: عوامل مربوط به پاتوژن یا ویروس، عوامل مربوط به میزبان مانند سن، جنس، بیماریهای زمینه ای، ژنتیک و عوامل محیطی که هر کدام سهمی را در ایجاد این التهاب شدید می توانند داشته باشند، در این همایش ما به عوامل مختلف مرتبط با ایجاد التهاب شدید و همچنین روشهای تشخیصی و آخرین روشهای درمانی خواهیم پرداخت، متخصصانی که در بیمارستانهای بزرگ در حال درمان بیماران هستند، تجربیات خود را برای استفاده سایر متخصصان در میان خواهند گذاشت.

سپس با دکتر مریم نوری زاده، دبیر اجرایی همایش، به گفتگو نشستیم و ایشان در خصوص روند برگزاری همایش فوق و تاریخچه آن توضیح داد و گفت:

اولین همایش ملی التهاب با رویکرد ایمونولوژی و بیماریهای التهابی ۹-۷ اسفند ماه سال ۹۷ با موفقیت برگزار شد و امسال نیز مرکز تحقیقات ایمونولوژی، آسم و آلرژی با همکاری مرکز تحقیقات تنظیم پاسخهای ایمنی دانشگاه شاهد، دومین همایش ملی التهاب با رویکرد التهاب شدید

انتشار شماره پاییز (پیاپی ۵۹) سال ۱۵، شماره ۳
فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری

حقوق بزه دیده از منظر دادرسی عادلانه و اخلاق در آیین دادرسی کیفری و اساسنامه دیوان کیفری بین المللی
قاسم کرباس فروش، دکتر اکبر وروایی، دکتر توران توسلی زاده ۲۰
علل عدم همسویی سیاست جنایی قضایی و تقنینی در جرایم مرتبط با مواد مخدر با رویکرد حقوقی-اخلاقی
دکتر منا حسین پوری، یزدان نصرتی ۲۶
بررسی مقایسه ای میزان اخلاق حرفه‌ای کارکنان سرای سالمندان عمومی و خصوصی شهر تهران
دکترمرضیه قرائت خیابان، حسین رضائی حسین آبادی، فاطمه تیموری ۳۳
رابطه رهبری اخلاقی و رفتارهای شهروند شرکتی با نقش تعدیل گر خودکارآمدی، احترام و تعامل بین مدیر و کارکنان
دکتر رضوان حجازی، حسین رجب‌داری، دکتر امیررضا خانی‌ذالان ۴۰
اخلاق آموزشی اعضای هیات علمی و رابطه آن با رضایت از تحصیل دانشجویان
دکتر حسین تربتی نژاد، حمیدرضا ایرچی ۴۹
شناسایی شایستگی‌های اخلاقی و راهنمایان تور بین‌المللی
دکتر صمد رحیم، اقدم، دکتر ناصر صنوبر، ابوالفضل حق، وردیزاده ۵۸

سالمندی و اخلاق اجتماعی

طوبا اورنگ، مریم اورنگ، سهیلا اورنگ ۱

چالش های اخلاقی و اجتماعی ناشی از اختلالات سیاسی ایران از انقلاب مشروطه تا سقوط قاجاریه

مهدی ساجدی مهر، دکتر مرتضی دهقان نژاد، دکتر ابوالحسن فیاض انوش ۶

نقش اصول اخلاقی در عملکرد حقوقی رایانه

دکتر حسین مهرپور، دکتر محمود مدنی بجستانی، سیدشکراله هژیر کلالی ۱۳

نقش مالکیت مدیران در رابطه بین افشای مسئولیت اجتماعی و اخلاقی شرکت‌ها و هزینه سرمایه

- دکتر حمیدرضا ایمانی ۱۳۱
- تحلیل سلسله مراتبی مولفه های موثر بر بیمه مسئولیت حرفه ای حساب‌برسان جهت توسعه بستر اصول اخلاقی**
- علی گلی، دکتر علی خوزین، دکتر مجید اشرفی، دکتر آرش نادریان ۱۳۸
- نقش رهبری اخلاقی در عملکرد کارکنان بانک ملی استان گیلان**
- دکتر مهرداد گودرزوند چگینی، شبنم آفرین آباده، وهاب پور کاظمی آستانه، هادی رضائی پور شکل ۱۴۵
- مدل قضاوت اخلاقی سودگرایانه در ارتباط با سه گانه های تاریک: نقش میانجی صداقت/فروتنی و همدلی**
- حمیده افراه، دکتر قاسم آهی ۱۵۱

- رابطه اخلاق حرفه ای با انومی اجتماعی (اهمال کاری) در میان کارکنان**
- دکتر سید محمد موسوی جد، حامد آئینی، حیدر محمدی، غزاله ژاله رفعتی ۱۶۱
- رابطه سبک زندگی با اخلاق حرفه ای معلمان**
- سید صمد الماسی حسینی ۱۶۹
- نقش واسطه ای عوامل روانی اجتماعی در رابطه اخلاق حرفه ای و تصمیم مدیران**
- عباس علی بذرافشان، دکتر مژگان امیریان زاده، سعیده علیمحمدی، مریم اکبرپور ۱۷۳

Website: www.ethicsjournal.ir
Email: info@ethicsjournal.ir

پدیدارنگاری ارتباطات میان فردی مابین اخلاق، در تضييع استعدادهاي سازمان

- داوود خانی، دکتر محمد مهرآیین، دکتر علی شیرازی، دکتر علیرضا پویا ۶۵
- جایگاه هوش اخلاقی در مدیریت اعتماد سازمانی**
- اعظم ملکی، دکتر محمود قربانی، دکتر سید اکبر نیلی پور طباطبایی، دکتر حسینعلی نیرومند ۷۵
- نقش اخلاق حرفه ای و هویت سازمانی اعضای هیات علمی بر میزان پاسخگویی فردی آنان**
- فاروقه آرغده، دکتر ابوالفضل قاسم زاده، دکتر تقی زوار ۸۳
- نقش میانجی تعهد عاطفی در ارتباط بین اخلاق کاری و شادکامی**
- دکتر سیروس قنبری، احمد عزیزی ۹۱
- رابطه نام و نشان سازی اخلاقی و عملکرد سازمانی**
- دکتر مهدی ابراهیمی نژاد، محبوبه عسکری، فاطمه ضیائی ۹۸
- تحلیل رابطه رفتار اخلاقی مدیران با بطالت اجتماعی کارکنان: نقش میانجی رفتار شهروندی سازمانی**
- مصطفی طاهری، دکتر کریم الله دانشفرد، دکتر عبدالخالق غلامی ۱۰۶
- نقش میانجی اخلاق کاری (گرایش ارزشی به کار) در رابطه بلوغ روانی و انگیزش شغلی**
- دکتر ملیکه بهشتی فر ۱۱۴
- ارزیابی کارکرد مولفان کتاب های درسی پیام های آسمانی بر مبنای رویکرد تبیین ارزش ها در تربیت اخلاقی**
- شیماء عطار، دکتر فائزه ناطقی، دکتر نصراله عرفانی ۱۲۳

انتشار شماره تابستان (پیاپی ۶)، سال ۲، شماره ۲

International Journal of Ethics & Society

Designing a Professional Ethics Model for Primary Teachers in Yazd

Mohsen Shakeri, Fahimeh Pakzaban, Mehdi Tavalaei.....19

Designing a Normal Model of Ethical Marketing in the Hotel Industry

Maryam Beigpour Tanha, Farshid Namamian, Reza Taghvai, Tohfeh Ghobadi Lamoki.....28

Barriers to the Use of Ethical Measures in Green Human Resource Management

Seyyed Najm Al-din Mousavi, Mohammad Hakkak, Reza Sepahvand, Abolfazl Alizadeh37

Analyzing Relationship between Meritocracy & Individual Consequences in Public Organizations: Moderating Role of Islamic Ethics Values

Mehdi Jafarpour, Mohammad Mohammadi55

Website: www.ijethics.com

Email: info@ijethics.com

فصلنامه انگلیسی زبان اخلاق و جامعه () یک فصلنامه علمی با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مجوز علمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و صاحب امتیازی انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری می باشد که از سال ۲۰۱۹ تا کنون منتشر می شود.

بدینوسیله به اطلاع پژوهشگران حوزه اخلاق می رساند که شماره تابستان فصلنامه علمی اخلاق در علوم و فناوری منتشر شد. مقالات چاپ شده در این شماره به شرح زیر می باشند:

Identifying the Components and Factors Affecting the Professional Ethics of Teachers

Fatemeh Asadi, Rasoul Davoudi*, Noraldin Mirzaee..... 1

The Role of Ethical Leadership & Proactive Personality on Organizational Citizenship Behaviors: Mediating Role of Positive & Negative Emotions

Alireza Aghighi..... 11

معرفی کتاب

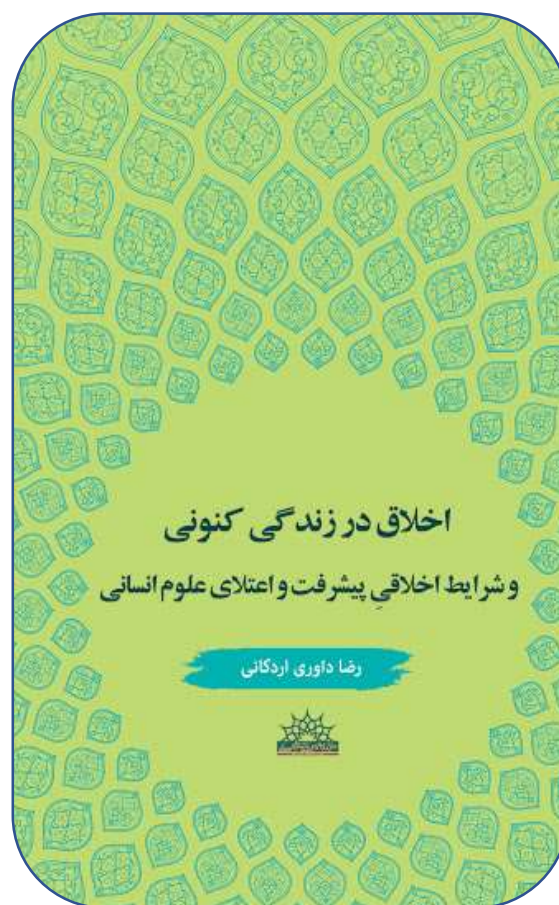
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، کتاب "اخلاق در زندگی کنونی و شرایط اخلاقی پیشرفت و اعتلای علوم انسانی"، نوشته رضا داوری اردکانی را منتشر نموده است. کتاب حاضر در مجموعه کتاب‌های اخلاق آکادمیک نگاشته شده است.

این کتاب برگرفته از طرح جامع اعتلای علوم انسانی معطوف به پیشرفت کشور است. این کتاب بیش از آنکه یک پژوهش متعارف دانشگاهی باشد، نظریه پردازی یک اندیشمند اصیل و بسیار مجرب است. البته نویسنده در این راه، خود را به شیوه‌های نگارش آکادمیک و قواعد دست و پا گیر مقاله نویسی و ارجاع دهی محدود نکرده و کوشیده تا یافته‌هایش را به شیوایی تبیین کند.

این اثر از آن رو اصیل به شمار می‌آید که از مواجهه ناب ذهن این متفکر معاصر با معنا و کارکرد اخلاق در جهان امروز و امکانات آن برای پیشرفت فرهنگ و علوم برخاسته است.

کتاب از ۴ بخش و ۲۶ فصل تشکیل شده است. در بخش اول بحران اخلاقی معاصر و وضع اخلاق در جهان مورد بررسی قرار گرفته، در بخش دوم نظری اجمالی به اخلاق در تاریخ ایران شده است و در بخش‌های سوم و چهارم به ترتیب مبحث اخلاق کنونی از کجا آمده است و نسبت تاریخی میان علم و اخلاق مورد بحث قرار گرفته است.

در پیشگفتار کتاب نیز، داوری اردکانی بیان کرده است: "تحقیق در اخلاق از همه حیث و مخصوصاً از حیث اخلاقی دشوار است، زیرا در مورد اخلاق نمی‌توان بی‌طرف ماند." "کسی که اخلاق را از منظری فلسفی می‌بیند باید مشخص کند که اخلاق چیست و با وجود آدمی چه نسبتی دارد؟ و مهم‌تر اینکه چه زمانی و چگونه مردمان تا حدی به اخلاق روی می‌آورند و چرا گاهی اخلاق رو به انحطاط می‌گذارد؟"

اطلاعیه همایش اخلاق و فرهنگ شهرنشینی

اطلاعیه خیلی مهم

اساتید، پژوهشگران، دانشجویان ارجمند

با درود گرم و آرزوی تندرستی؛ پیرو اطلاعیه شماره قبلی دبیرخانه در مورخ ۱۳۹۹/۶/۲۵ همایش و نشست علمی "اخلاق و فرهنگ شهرنشینی" با پیدایش و گسترش ویروس کرونا و محدودیتهای ناشی از آن برگزاری این واقعه علمی به بهمن ماه ۱۳۹۹ موکول گردیده است.

با عنایت به مصوبه آخرین جلسه شورای سیاستگذاری همایش مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۰ در تاریخ ۲۹ بهمن الی ۳۰ بهمن ماه ۱۳۹۹ طی دو روز و همایش در قالب نشستهای صبح و بعد از ظهر به صورت مجازی برگزار خواهد شد.

لذا از تمامی اساتید، پژوهشگران، دانشجویان و علاقه مندان به حوزه اخلاق و فرهنگ شهرنشینی جهت شرکت در همایش دعوت به عمل میآیند. لازم به ذکر است که جزئیات برنامه ها متعاقبا اعلام خواهد شد.

با تشکر

میر طاهر موسوی

دبیر علمی همایش ملی اخلاق و فرهنگ شهرنشینی

